

1999

Årsskrift

1998–1999

Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås

Omslag: Råkövergång utan besvär. 17 januari. Foto: Morgan Johansson.
Omslagets insida: Torbjörn Johansson och Håkan Skog pratas vid vid farleden
sydost om Granskär. 13 mars. Foto: Mikael Präckel.
Ovan: Isformation. 17 januari. Foto: Bengt Stridh.

Innehåll

Information inför säsongen

1999–2000	5
Säsongen 1998–1999	9
Turer vintern 1998–1999	14
Färdledarkursen	22
Stora Grisorundan	24
Vuxnas leksaker	28
Rösten i telefonsvararen	34
Ligga i fålan	36
Nya nummer och nya israpportörer	41
Äventyr på Minimälarrunda	42
Verksamhetsberättelse	45
Bokslut	47
Rullskridskoåkning under säsongen	48
Nisse på glid	50
Medlemsförteckning	52
Annonser	58

Nils-Erik Hjelmer tar sig smidigt och lätt fram i skrangleisen på Granfjärden. 10 januari. Foto: Bengt Stridh.

Repro: Text & Repro, Hallstahammar
Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

Årsskriften har sammanställts av Maria Rolf, Bengt Stridh, Britt Halling och Anders Glämsta. Vi tackar hjärtligt för alla bidrag, fotografier och annonser.

Information inför säsongen 1999–2000

Föreningen ordnar turer varje lördag och söndag under säsongen, om isarna tillåter. Meddela anhöriga ungefärlig hemkomsttid. Om turen blir längre än beräknad, ring gärna ett lugnande samtal hem om du vet att någon hemma är orolig.

Telefonsvarare

Tisdagar från kl 20.00: Information om mitt-i-veckan-turer.

Torsdagar från kl 20.00: Information för färdledare.

Fredagar från kl 20.00: Information om planerade turer.

Lördagar från kl 20.00: Information om planerade turer.

Söndagar från kl 20.00: Information om genomförda turer och övrig information.

Isnytt

021-360 36 03 plus kod

Intalare

021-360 36 00

Postgiro

Postgiro: 4870385-4.

Planerade aktiviteter

Välkommenkväll måndag 29 november.

Färdledartur prel lördag 5 februari.

Medlemsmöte onsdag 9 februari.

Bildtittarträff torsdag 23 mars.

Isvaksövning ordnas med kort varsel.

Ring telefonsvararen. Sommarisvaksövning vid Fiskkraken, ring telefonsvararen from 10 augusti.

Bilersättning

Samåk om möjligt. Lämplig ersättning är 4 kr per mil per passagerare. Acceptera ersättning.

Bussresor

Vid abonnerad bussresa till skridskoisar betalas en avgift, som meddelas dagen före på telefonsvararen.

Samlingsplats

Parkeringen bakom Länsstyrelsen mot järnvägen. Kom ihåg parkeringstillstånd.

Mobiltelefon

Medtag gärna mobiltelefon. Eventuell förlust eller skada ersätter föreningen, förutsatt att den förvarats betryggande.

Hemsida på Internet

<http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiVhome.html>

Skridskouthyrning

Föreningen har fyra par skridskor som hyrs ut. Ta gärna med anhörig, granne eller vän på någon av våra grupp-4-turer, men de måste kunna åka skridskor. Låt dem prova på njutningen att ta sig fram över isvidderna i trevligt sällskap. Kontakta Gunnar Nordesjö, telefon 021-188055.

Skridskoslipning

Sven Lander, Benvägen 17, 021-840374, kan slipa dina skridskor.

Föreningens funktionärer

e-postadresser finns på hemsidan

Styrelse

Per Bråkenhielm, ordförande, 021-413011

Gudrun Ek, sekreterare, 021-332615

Bertil Nilsson, kassör, 021-415790

Carl-Gustav Hedberg, ledamot, 021-350707

Anders Glämsta, ledamot, 021-133145

Gunnar Nordesjö, ledamot, 021-188055

Färdledarlista

Nils-Erik Hjelmer, 021-124286

Försäljning

Föreningens tygmärke och klisterdekal.

Carl-Gustav Hedberg, 021-350707

In-lines

Ivar Mortensen, 021-803844

Internet/hemsida

Bengt Stridh, 021-52258

Israpportörer

Bengt Stridh, 021-52258, samordnare

Anders Glämsta, 021-133145

Conny Linusson, 021-138852

Hans-Jürgen Wiegand, 021-24491

Håkan Skog, 021-333170

Ingemar Sidén, 021-332370

Morgan Johansson, 021-414904

Torbjörn Johansson, 021-301973

Ulf Stabo, 0171-37820

Urban Levin, 021-356575

Isvaksövning

Olle Bergman, 021-300578

Revisorer

Mats Nilsson, 021-183880

Charlie Rydell, 021-331415

Utbildning av nya ledare

Ivar Mortensen, 021-803844

Bertil Nilsson, 021-415790

Nils-Erik Hjelmer, 021-124286

Valberedning

Hans-Egon Karlsson (sammankallande),
021-803129

Birgitta Björk, 021-357075

Enar Martinsson, 021-414893

Välkommenkväll

Bengt och Vera Bergqvist, 021-133047

Årsskriftens redaktion

Maria Rolf (samordnare) 021-804818

Bengt Stridh (annonser), 021-52258

Britt Halling, 021-830281

Anders Glämsta, 021-133145

Vattnigt. 27 dec. Foto: Anders Glämsta.

Vid slutmålet Gripsholm klockan 14.00. 18 februari. Foto: Mikael Präckel.

Inträdesbestämmelser

Vid årsmötet den 25 november 1998 antogs nya bestämmelser för medlemskap. Bakgrunden till ändringen var att vid de senaste årens stora medlemstillströmning kom en del nya medlemmar som inte var medvetna om de krav som ställs för att kunna delta i föreningens skridskoturer. Ledarna ställdes ibland inför problemet med deltagare som inte kunde hänga med i gruppens åktempo.

De nya bestämmelserna innebär att medlemskap kan den få som med godkänt resultat genomgått föreningens välkommenprogram och erlagt inträdes- och

medlemsavgifter. Programmet består av en teoridel under en välkommenkväll och en praktisk del under en välkommentur. Medlem i annan skridskoförening kan bli medlem enbart på referenser från den föreningen.

Under **välkommenkvällen** ges information om föreningens verksamhet, krav på utrustning och åkförmåga, iskunskap och säkerhetsfrågor.

Välkommenturen sker i grupp-4-takt. Då får deltagarna visa att de har föreskriven utrustning och erforderlig åkförmåga för att minst kunna delta i en normal grupp-4-tur.

Säkerhetsföreskrifter vid klubbens turer

Obligatorisk utrustning

- Skridskor som är lämpliga för långfärdsåkning. Bandy/ishockeyrör eller andra skridskor med skena fast monterad på känga är ej lämpliga.
- Isdubbar som bärs så att de alltid är lätt åtkomliga.
- Visselpipa (ej metall) som alltid är lätt åtkomlig.
- Ryggsäck som innehåller ett komplett

Bo Stenhäll leder grupp 2 på Granfjärden. 13 mars. Foto: Morgan Johansson.

ombyte av kläder (utom skor) och är packad på sådant sätt att ryggsäcken även fungerar som flythjälp. Ryggsäcken skall kunna fästas stadigt nära kroppen med midjerem och grenband. Åkare, som av medicinska eller andra skäl ej kan bära ryggsäck, skall ha på sig annan flythjälp (flytväst eller seglarväst) under åkning.

- Dubbelpik alternativt ispic + skidstav eller två skidstavar.

- Livlina (kastlina).

Önskvärd utrustning

- Knä- och armbågsskydd.
- Skyddshjälm.
- Erforderliga verktyg och reservdelar för åkarens skridskor.

- Karta och kompass.

Vid åkning

- Åkaren ansvarar själv för valet av rätt åkgrupp efter sin åkförmåga. Färdledaren har rätt att avvisa åkare, som ej har erforderlig åkförmåga för gruppen eller ej har föreskriven utrustning.

- Färdledarens och hjälpledarens anvisningar skall alltid efterföljas.

- Det är ej tillåtet att åka före färdledaren utan dennes medgivande.

- Färdledaren anger inom vilka ramar "utvikningar" från gruppen är tillåtna. Har färdledaren inte meddelat något om detta, gäller åkning på led med ett lämpligt avstånd mellan åkarna.

- Ispikar och stavar skall föras på sådant sätt att de inte kan förorsaka fall eller skada för medåkare.

Säsongen 1998–1999

November

Det blev ingen tidig oktoberstart på säsongen och vid månadsskiftet uppmättes vattentemperaturer som tydde på sen isläggning.

Första veckan i november var kylig och isläggning rapporterades på små Bergs-

började lite trevande och försiktigt för att efter en stund njuta mer och mer. Isen hade fastfrusen snö och var trögåkt. Mer snö kom under den kommande veckan men på tunna isar så att viss nedstöpning skedde.

Lördagen den 14:e ordnades isvaksöv-

Spaningstur på väg mot Granfjärden. 9 januari. Foto: Morgan Johansson.

lagssjöar så att en chanstur kunde utlysas till den 8:e. 22 medlemmar mötte upp vid Länsstyrelsen för att åka på Grotten och Fantebosjön. Några prövade även Hyttebomosse, Hyttebosjön och Sågsjön. Man

ning för ledarkursen vid Fiskkraken medan grupperna 2–3 åkte på Lilla Kedjen och Fantebosjön. På Lilla Kedjen fanns besvärlig överis där snön stöpt. Där snön ej stöpt var ytan bättre liksom på Fante-

bosjön som hade 10 cm pudersnö. Även om inte skrisoåknningen var direkt njutbar var naturupplevelsen desto större med 2–3 minusgrader, snö, sol och dimma 1,5 meter över isen. Således åter en bättre dag än förväntad. 17 entusiaster åkte nästa dag på Glåpen och Lisjön med snön sprutande om pjäxorna under snöfall och ren julkortsstämning.

Bergslagssjöarna var nu pga snön inte åkbara men kylan under tredje veckan gav förhoppningar om Mälarpreniär. Så tidigt som 21 november hade vi inte åkt på Mälaren under 90-talet. Hela 40 åkare åkte på Blacken i fyra olika grupper med start från Sandabadet på 6–8 cm svart

kärnis med inslag av betydligt tunnare is. En härlig solig dag men vinden var rätt besvärlig. Vinden och någon plusgrad gjorde isen betydligt tunnare påföljande dag då man åter åkte på Galten. Flera vattentäckta vindstråk gav spännande upplevelser. Påföljande lördag den 28:e försökte man åka på Asköviken som var mycket trögåkt och med begränsat åkområde så flera åkte vidare till Galten som hade bra is täckt av 2 cm snö som gjorde isen svårbedömd. Grupp 1–2 provade även Lilla Blacken från Kvicksund till Fiholm med många lurigheter. Bästa isen fanns således på Galten där två grupper fick rejäla turer på lätt snötäckt kärnis.

Vattensjukt före på Västeråsfjärden. 27 december. Foto: Anders Glämsta

Anders Glämsta leder på kanonis på Lilla Aspen. 19 december. Foto: Bengt Stridh.

December

Inga nya isar tillkom under månadens första vecka pga snöfall, mildväder och vind. Turer inställdes men isvaksövning genomfördes vid Fiskkraken dit man promenerade under snötyngda tallar för att sedan skotta sig ner till isen. Snön sänkte vattentemperaturen norrut men även Mälaren började åter få ett istäcke. Lördagen den 12:e åkte grupperna 1–3 på Åmänningens stabila svartblanka kärnis. Grupp 1 spanade även in Nadden och Virsbosjön. Grupp 4 åkte på Kungsårafjärdens något sviktande is där man huvudsakligen åkte strandnära. Säsongens första välkommentur genomfördes på

samma is. Hela 65 åkare var ute på isen denna dag. Nästa dag åkte man på Åmänningen under betydligt besvärligare förhållanden pga snöfall. Grupp 4 som hade sen samling, mötte snön vid Ramnäs, vände och fick en fin tur på Kungsårafjärden vars is nu stabiliserats. Under helgen gjordes flera privata spaningsturer på Västeråsfjärden där man fann områden med "salsgolv" mellan mer knaggliga partier.

Under den tredje veckan var det till en början mildväder men till veckoslutet kom åter kyla så att snön stöpte ner på Åmänningen och kärnisen kom fram. Isen var hård med ytvattnet fruset till

Full fart på pärlemoris från Mälsåker till Ängsö. 17 januari. Foto: Anders Glämsta.

kristaller som i solen skimrade i regnbågens alla färger. Den 19:e åkte grupp 1 på Åmänningen och tog även en kort landpromenad till Lilla Aspen som hade slät stöpis. Grupp 2–4 höll sig till Åmänningens kanonis. Naturligtvis åkte alla grupperna på samma fina isar söndagen den 20:e. Två helt underbara dagar för sammanlagt c:a 120 åkare. 8 isspanare provade Västeråsfjärden men isen var fortfarande osäker för större grupper.

Julveckan inleddes med kyla och en mitt-i-veckan-tur kunde genomföras på Galten som var täckt av 3 cm nysnö. Is-

ytan var delvis mycket ojämn och något besvärlig. Snötäcket tillväxte så att vår traditionella juldagstur blev inställd men 10 cm snö omvandlades snabbt till snöslask vilket alla som åkte på Västeråsfjärden på annandagen och den 27:e fick uppleva. Det var blött, mycket blött, och då det dessutom på söndagen var regn som övergick i snöglopp blev alla genomblöta. Stämningen var dock mycket god då isytan var hygglig men med inslag av ryamatta. Isen torkade upp och en spaningspatrull kunde den 29:e ta sig runt Ängsö med två landpromenader. Den

30:e och 31:a åkte man åter runt Ängsö i olika grupper och beroende på hur ledaren tog ut svängarna varierade åksträckorna. En del problem hade ledarna med åkare som valt fel åkgrupp, och en del deltagare blev rejält trötta trots att det huvudsakligen var blankis. Många medlemmar i föreningen börjar tyvärr åka först i mellandagarna.

Januari

Som omväxling till turerna kring Ängsö blev det på Nyårsdagen en tur på Västeråsfjärden ner till Stora Sandskär. Årets första plurnring skedde då en deltagare och kömannen gick igenom. Påföljande dag färdades man åter kring Ängsö i dis och dimma som gav perfekt oljig is. Stora grupper hade njutit av denna is, inte bara västeråsare utan åkare från hela Mälardalen. Även söndagen den 3:e gick turerna kring Ängsö. Liksom vid alla andra turer som rundade ön fick man göra två landpromenader, dels vid Skursundet, dels vid Kurö. Ett par dagars blidväder tunnade ut Mälarisarna så på trettondagen åkte vi norrut till Salasjöarna. Man började på Stensjön där isen inte var bra utan snarast en utmaning, halvbra till dåligt genomstöpt snö. En omkullåkning ledde till att en av deltagarna fick axeln ur led men en sjukvårdskunnig klubbmedlem (kirurg) drog den rätt igen. Vid en tidigare omkullåkning under säsongen hade en liknande händelse skett men då hade den skadade själv instruerat en medåkare hur han skulle göra. Många stannade på Stensjön vilket var synd för de som provade Långforsen, Silvköparen och Olov Ols dammen fann fin is under ett snötäcke som ej hindrade åkningen.

Vädret växlade och även Mälarens is.

Lördagen den 9:e gjordes spaningsturer dels åt sydväst mot Blacken, dels mot sydost mot Granfjärden. Dessa spaningsturer med efterföljande positiva besked på telefonsvararen gjorde att över 90 åkare var med ut på isen söndagen den 10:e. Stöpisarna var småknottriga men väl åkbara och utanför låg skinande nyisar vars bärighet ökade i kylan. De nylagda isarna krävde stor uppmärksamhet och en hel del landpassager fick göras. Grupp 2–4 åkte på Blacken där några grupper startade från Kvicksund, medan en åkte från Tidö-Lindö. Grupp 1 skulle åka Fröholmen-Hjulsta tor men söder om Hallingen rann äventyrlustan till och man beslöt passera isrännan. Eftersom ingen båt passerat på länge gick detta utan svårighet och färden gick nu mot väster genom Ridöarkepelagen där isen ej var njutbar. Under vidare färd mot Kvicksund var isen omväxlande, fin kärnis på södra Blacken men vrakis vid Torshälla huvud som krävde ny passage av isrännan. Dagen slutade med taxi från Kvicksund. Turen döptes till "Minimälarrundan".

Kylan höll i sig och den 13:e åkte man på fin nyis på Blacken som dock på slutet av turen täcktes av 1–2 cm snö. Plusgrader gjorde att snön försvann till lördagen den 16:e men regn gjorde turerna mindre njutbara. I svackor fanns en hel del vatten men då regnet upphörde blev

Hemsida

Titta gärna på klubbens hemsida på internet. Adressen är:
<http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiVhome.html>

Turer vintern 1998–1999

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
8.11	–	Grotten, Fantebosjön mfl	–		22
14.11	Led	Isvaksövning, Fiskkraken	I Mortensen mfl		13
	2–3	L Kedjen, Fantebosjön	B Stenhäll		11
15.11	1–3	Glåpen, Lisjön	U Levin		17
21.11	1–3	Galten	B Nilsson mfl	28/33	40
22.11	2–4	Galten	E o B Martinsson	28	15
28.11	1–2	Askövik, L Blacken, Galten	B Stridh	10/25	7/3
	3	Askövik, Galten	B Stenhäll	10/20	22/5
29.11	2	Galten	N-E Hjelm	45	11
	3	Galten	H-E Karlsson	25	12
6.12		Isvaksövning, Fiskkraken	O Bergman mfl		11
12.12	1	Nadden, Virsbosjön, Åmänningen	L Lison Almkvist	35	9
	2	Åmänningen	B Stenhäll	40	15
	3	Åmänningen	J Dellve, H-J Wiegand	33	13
	4	Kungsårafjärden	G Nordesjö	20	8
	Välk	Kungsårafjärden	B Nilsson	20	20
13.12	1–2	Åmänningen	M Rolf, B Halling	34	15
	3	Åmänningen	M Johansson/H Skoog	27	15
	4	Kungsårafjärden	L-O Carlsson	21	5
19.12	1	Åmänningen, L Aspen	A Glämsta	45	10
	2	Åmänningen	E Westman	42	12
	3	Åmänningen	B Nilsson	35	21
	4	Åmänningen	I Sidén	25	20
20.12	1	Åmänningen	B Westman	45	5
	2	Åmänningen	K Kauramäki	45	21
	3	Åmänningen	E o B Martinsson	30	37
	4	Åmänningen	Ö Ek	28	10
23.12	Miv	Galten	T Heggbo	22	5
26.12	3	Västeråsfjärden	N-E Hjelm	23	13
27.12	1–2	Västeråsfjärden	S Stabo mfl	25	18
	3–4	Västeråsfjärden	K Björk	15	10
29.12	Rek	Ängsö runt	M Präckel	28	7
30.12	3	Ängsö runt	N-E Hjelm	37	38
31.12	1–2	Ängsö runt	C A Svensson	39	13
	3	Ängsö runt	N-E Hjelm	32	23
1.1	3	Västeråsfjärden	K Björk	23	23
2.1	1–2	Ängsö runt	A Glämsta	46	16
	3	Ängsö runt	M Präckel	35	30

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
	4+väl	Ängsö runt	B Nilsson mfl	25	29
3.1	2	Ängsö runt	R Ericson	35	14
	3	Ängsö runt	S Persson	32	25
	4	Ängsö runt	G Nordesjö	25	10
6.1	2a	Stensjön, Långforsen	B Stenhäll	27	24
	2b	Stensjön, Silvköparen mfl	A Glämsta	32	4
	3a	Stensjön	S Persson	20	15
	3b	Stensjön	I Sidén	18	15
	4	Stensjön	A Svensson	15	27
10.1	1	“Minimälarrunda”	B Stridh	80	7
	2	Tidö-Lindö-Kvicksund tor	K Kauramäki	35	22
	3a	Blacken från Kvicksund	N Hellberg	32	24
	3b	Blacken från Kvicksund	H-J Wiegand	30	25
	4	Tidö-Lindö-Skutterön tor	I Sidén	24	10
13.1	Miv	Blacken från Kvicksund	B Nilsson	30	16
16.1	Rek	Hjulsta-Selaön N tor	M Präckel	45	4
	2	Tidö-Lindö-Kvicksund tor	S Öström	33	4
	3	Blacken från Tidö-Lindö	K Björk	25	5
	4	Blacken från Tidö-Lindö	I Sidén	20	8
	Välk	Blacken från Tidö-Lindö	B Nilsson	20	13
17.1	1	Mälsåker slott-Ängsö	P Bråkenhielm	43	14
	2	Mälsåker slott-Oknö färja	R Ericson	30	15
	3	Mälsåker slott-Oknö färja	K Nyström	30	22
	4	Blacken från Tärnö-ö	A Svensson	29	27
	Välk	Blacken från Tidö-Lindö	B Nilsson	25	22
20.1	Miv	Blacken från Tidö-Lindö	T Heggbo	24	7
23.1	1	Granfjärden från Frösåker	B Westman	38	8
	2	Granfjärden från Frösåker	E Westman	37	25
	3	Kvicksund-Tidö-Lindö	H Pettersson/ C-A Svensson	25	39
	4	Kvicksund-Lövudden	L-O Carlsson	25	12
24.1	2–3	Hjälmaran från Lugners hamn	T Johansson mfl	37	15
	4	Granfjärden från Frösåker	B o E Martinsson	15	12
30.1	Rek	Ekolsundsviken	U o S Stabo	33	24
	3	Blacken från Kvicksund	U Levin	35	37
	4	Blacken från Kvicksund	Ö o G Ek	27	10
31.1	1–2	Ekolsundsviken	N-E Hjelm/B Halling	28	20
	3	Ekolsundsviken	K Björk	25	20
	4	Blacken från Tärnö-ö	P Bråkenhielm	24	24
3.2	Miv	Galten	B o E Martinsson	30	18
6.2	Led	Järna- och Mörköfjärden	L Lison Almkvist	45	15

Dag	Grp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
7.2	1	Västerås–Enköping	E Westman	55	7
	2	Galten	H-E Karlsson	35	20
	3	Galten	H Pettersson/ G Svensson	30	28
	4	Galten	T Hegbom	22	11
10.2	Miv	Västerås–Nockeby/Enköping	N-E Hjelmmer/I Hester	90/50	3/2
	3	Blacken från Tidö-Lindö	O Bergman	25	10
13.2	1-2	Gålöfjärden, Fifångdjupet	N-E Hjelmmer/ M Präckel	22	40
3		Gålöfjärden, Fifångdjupet	U Levin/S Blomqvist	31	38
	Välk	Galten	B Nilsson mfl	20	33
14.2	2	Sandabadet–Lövudden	S Persson	32	10
	3	Galten	C-G Hedberg	20	12
	4	Galten	B o E Martinsson	24	7
21.2	Skid	Granfjärden från Frösåker	E Westman	18	9
10.3	Miv	Västerås–Kungsör	N-E Hjelmmer	45	3
13.3	1	Gran- och Oxfjärden	B Westman	37	6
	2	Gran- och Oxfjärden	B Stenhäll	37	7
	3	Gran- och Oxfjärden	B Nilsson/ C-A Svensson	30	18
	14.3	1	Gran- och Oxfjärden	P Bråkenhielm	40
	2	Gran- och Oxfjärden	H-E Karlsson	30	10
	3	Gran- och Oxfjärden	R Ericson	30	20
20.3	Ch	Stora Grisorundan (chanstur)	B Stridh	100	10(5)
21.3	1-2	Lövudden–Kvicksund tor	P Bråkenhielm	50	5
	3	Blacken från Kvicksund	G Nordesjö	27	24

allt bättre. Åter kunde en välkommentur genomföras. En spaningsgrupp fann isen superbra men våt på lördagen borta vid Selaön varför grupp 1 till 3 påföljande dag åkte med abonnerad buss till Mälsåker slott. Man var beredd på blöta isar men fick en härlig blank pärmemoryta och dagen blev en av de finaste på hela vintern. Turerna gick ut på Prästfjärden och sedan norrut på Arnöfjärdens fina is. Vid norra ändan av Selaön fattades plötsligt 1 1/2 km is pga att ett stort flak gett sig iväg sedan dagen före. Det blev en

halvtimmes promenad innan man åter kunde sträcka ut upp mot Oknöfjärjan där bussen mötte. Grupp 1 hade som mål Västerås men avbröt vid Ängsö pga överis som bla orsakade ett fall varvid blodvite uppstod. Bussen kunde pga hala vägar inte möta gruppen längst ner vid Långholmens brygga så de fick avsluta dagen med en lång promenad upp till slottet. Grupp 4 åkte på Blacken och fann även de överis, speciellt i lä av holmar, men denna övergick under dagen till svart kärnis. På samma is ordnades även

Lockande nyis på Granfjärden. 9 december. Foto: Bengt Stridh.

en välkommentur. Denna dag måste alla som gett sig ut varit nöjda.

Den 20:e blev det en mitt-i-veckan-tur på Blacken i plus sex graders värme. På vit is sjönk skridskon ner lite men kärnisen stod emot värmen. En del fräthål och sprickor hade tillkommit och en del vattensamlingar var rejält djupa. De följande dagarnas plusgrader påverkade isen med förtunning av senast tillfrusna områden. På lite äldre is blev ytan oljig men isen krävde stor uppmärksamhet då det uppstod stora variationer med fräthål och förtunnningar vilket grupp 1 och 2 fick uppleva lördagen den 23:e på Granfjärden. Grupp 3 och 4 tog tåget samma dag till Kvicksund för medvindsäkning hem till Västerås. De fick börja med 2 km

promenad då is saknades närmast Kviksund. Vid Strömskär var isen mycket tunn varvid grupp 3 vände, vilket många i gruppen uppskattade, och gick iland på Tidö-Lindö. Grupp 4 pikade sig mycket försiktigt förbi Strömskär och hade sedan fin is upp mot Lövudden. Åter hade ledarna i grupp 4 det jobbigt pga varierande åkstyrka i gruppen.

Positiva rapporter hade kommit från Hjälmarén så på söndagen den 24:e åkte grupp 2–3 där på utmärkt is. Det regnade så första rasten intogs under tak medan andra rasten intogs då regnet upphört vid Engelbrektsmonumentet. Visst var isen bra men ingen is är helt säker och en dubbelplurrning skedde. De olyckliga var snabbt uppe igen med hjälp av linor.

Grupp 4 åkte ut från Frösåkers brygga på Granfjärden där den gamla snöisen var något ytmjuk och den nyare svarta isen var tunnare och knastrade över stora ytor i stället för att "sjunga". Åkylan blev således något begränsad. Ett annat tecken på att isen blivit tunnare var att fiskarna tagit upp sina nät. Månadens sista vecka inleddes med snö och plusgrader, sedan kom rejäl kyla med fastfrusen snö men även nyisläggning.

En spaningstur med hela 24 åkare åkte lördagen den 30:e på Norra Björkfjärden och Ekolsundsviken. De kunde inte utgå från Härjarö utan promenerade till strax norr om Härjarö udd. Vid färden norrut krävdes disciplinerad åkning vid uddarna där isen var tunnare. Längst uppe i norr fann man en fast äldre iskant som gjorde att man kunde åka några meter från helt öppet vatten som enligt rapporten gav euforiska känslor. Grupp 3 och 4 åkte på Blacken från Kvicksund på is med varierande kvalitet. Flera nya råkar hade uppstått. Det bestående minnet från Blacken var de cornflakesstora frostrosorna på tjocka nyisar som frasade under skridskorna utan att hindra åkningen. Påföljande dag den 31:a åkte grupp 4 åter på denna is med start från Tärnö-ö medan grupperna 1-3 åkte med abonnerad buss till Härjarö för att i stort sett upprepa samma tur som spaningsturen gjort dagen före.

Februari

I det soliga vädret upplevde de som kunde åka "mitt i veckan" en fantastisk dag på Galten mellan Sandabadet och Stäudd. Ledarnas beskrivning efteråt gör att man önskar att man varit med. Den bästa isen var ut mot farleden. Första lördagen

i februari brukar det vara ledarutflykt och med buss åkte ledarna till isarna väster om Mörkö. Tyvärr ställde endast 15 Västeråsledare upp. Vädret blev bättre än väntat. Lars Lison Almkvist ledde turen och började med en runda på Järnafjärden och fortsatte på Mörköfjärden. Fina medvindskör avlöstes av hård motvindsåkning. Farten under dagen var kanske något hårt uppdriven men visst var det fint att få åka i skärgården och få uppleva havsutsikt. På söndagen den 8:e blev det lugnare åkning. Grupp 1 hade fått rapport om att Enköpingsån var åkbar och åkte därför Västerås-Enköping på hård slät is med inslag av snösträngar som kunde undvikas. Man kunde obehindrat ta sig förbi Vreta skär och genom Aggarösundet. Grupperna 2-4 åkte på Galten och kunde ta sig långt bort mot Köping. Även här var isen bra med snödrivor som kunde forceras eller kryssas runt.

Nu var det kallt och isläget stabilt. Mitt-i-veckan turen samlade 5 åkare och turen gick mot Enköping. Herrarna bröt sig ur gruppen och övergav två ensamma kvinnor som visade att även kvinnor kan pika sig uppför Enköpingsån. Herrarna fortsatte mot Stockholm och gick iland vid Nockebybron. Grupp 3 hade en fin tur på Blacken och Asköviken. Här höll alla ihop. På fredagen åkte medlemmar till Stockholm och tog sig ända fram till stadshustrappan vid Riddarfjärden. Lördagen den 13:e åkte tusentals skridskoåkare på Ekolns is. Vikingarännet blev en annorlunda upplevelse med poliser, TV, högtalarbilar och varmluftsballonger vid starten. 80 km i delvis rejäl motvind blev ett riktigt kraftprov för många. De som var med var mycket entusiastiska efteråt.

Tur i Trosa skärgård. 13 februari. Foto: Morgan Johansson.

Samma dag åkte grupperna 2 till 3 med buss till Trosa skärgård där man utgick från Stensund folkhögskola. Under dagen skedde en viss uppsaltning så isen blev något trögåkt. Isen delades med mängder av skridskoåkare från Stockholm. Alla fick uppleva gungande havsisar där det gällde att hålla bra avstånd. Säsongens femte välkommentur genomfördes samma dag på Galten. Dessa turer kommer vi att fortsätta med då vi får möjlighet att kontrollera eventuellt nya medlemmars

åkförmåga. Nästa dag den 14:e var det plusgrader och hård västlig vind. Grupp 2 åkte i god medvind från Sandabadet över Kvicksund till Lövudden, grupp 3 gjorde en rundtur på Galten på tjock slät is med mycket vatten. Grupp 4 fann likartade förhållanden på Blacken.

De fina isarna höll och under början av månadens tredje vecka var det många som åkte mot Stockholm och Enköping. En mindre grupp åkte även till Mariefred. Inför lördagen var förväntningarna stora

och långa turer utlystes. Lördagen den 20:e blev en strålande vinterdag men 10 cm snö gjorde skridskoföret tungt. Hela 30 entusiaster kom till samlingen men turen avkortades. Längst kom grupp 4 som till fots tog sig till Östra Holmen för att fika. På söndagen utlystes en skidtur som utgick från Frösåkers brygga ut på Granfjärden. Snön försvann inte, varför många passade på att åka skidor under de kommande veckorna. Inga skridskoturer kunde genomföras under sista veckan av månaden.

Mars

Vädret var trist under första veckan i mars och snöfall mot slutet gjorde att alla turer blev inställda den första helgen. En del privata turer gjordes av grupper med svåra abstinensbesvär. Snön stöpte ner till vatten och slask, med inslag av överis och glasis. Åkbarheten förbättrades och privata åkare berättade om glasis i vikar och mot nordliga stränder. En mitt-i-veckan tur gjordes i medvind från Västerås till Kungsör där man avslutade på Café Thor Modén. Isspaning utfördes på fredagen som visade att österut var isen bäst så lördagen den 13:e mars åkte grupperna 1 till 3 på Granfjärden och Oxvfjärden i strålande sol och några minusgrader. Glasisen var ej besvärande och lätt pudersnö hindrade ej åkningen. Således riktiga höjdarturer. Nästa dag den 14:e var det mulet och snön hade drivit ihop i strängar som ibland högg. Som vanligt var grupp 3 störst men då alla åkte i samma område bytte en del grupp under dagen. Åter åkte alla grupperna på Granfjärden och Oxvfjärden.

Fredagen den 19:e var det plus sju grader vilket gjorde att all snö försvann från

Mälarisarna som blev torra men samtidigt mycket mjuka på eftermiddagen. För lördagen förutspåddes plusgrader så man förväntade sig tungåkta isar. En chanstur utlystes med tidig start. Det blev inte så varmt, mulet var det och förhållandena blev således mycket bättre än beräknat. Turen gick från Lövudden till Kvicksund, där vände några tillbaka hem. De andra fortsatte söder om rännan till Kungsör och därefter mot Malmön utanför Köping. Taxi förde åkarna in i Köping där en åkare tog tåget hem medan taxin tog resten till åkbar is vid oljehamnen, således norr om rännan. Sedan var det "bara" att åka hem till Västerås via Kvicksund där en åkare avbröt och tog bil hem. Man vet aldrig hur lång en chanstur kan bli! 10 mil blev turen som krävde extra mat och vattenbunkring. Turen döptes till Stora Grisrundan till skillnad mot Lilla Grisrundan som enbart går Galten runt.

Nästa dag den 21:a åkte man i två grupper men då det blev soligt vid 11-tiden blev isen snabbt ytmjuk. Grupp 1–2 åkte Lövudden–Kvicksund tor med lång behaglig rast i den värmande solen. Grupp 3 åkte ut på Lilla och Stora Blacken med start från Kvicksund. Även de fick en värmande andra rast men först efter en isvaksövning. Ledaren (under-teknad) observerade ej att isen var underfrävt vid Skutteröns västligaste udde och gick igenom. Piken bärgades, en pik räcktes fram men första försöket att ta mig upp misslyckades då isen brast under mig. Vid nästa försök fick jag min tilltänkta räddare över mig då isen brast under honom. Räddaren rullade sig snabbt upp på isen genom att stödja sig på min axel men misslyckades att helt

Strålande solsken och slät mönstrad is. 17 januari. Foto: Morgan Johansson.

trycka mig under ytan. Själv kom jag upp med hjälp av lina. Ideala förhållanden för vårvinterbad, vindstilla, sol, landnära och anledning att få ryggsäckens kläder luftade innan säsongen tog slut. Denna tur

blev den sista organiserade för säsongen. Vårvärmen kom och visst letade vi efter is på Bergslagssjöarna långt in i april men någon njutbar åkning blev det aldrig.

Gunnar Nordesjö n

Färdledarkursen

Under den gångna säsongen ordnades en färdledarkurs. Kursen är en vidareutveckling av den iskunskapskurs som genomförts under många år. Mycket välkommet för oss alla som plötsligt upptäckt att Nisse Hjelm glidit upp bredvid och övertygande argumenterat för vilken utmärkt ledare man skulle kunna bli! Själv har man kanske inte känt sig lika övertygad. Visst skulle det vara roligt men klarar man det? Har man tillräcklig iskunskap? Hur planerar man egentligen en färd?

Kursen startade i oktober med tre massiga teoripass på 4 timmar vardera. På programmet stod iskunskap, ledarskap, färdplanering, säkerhet, skadehantering,

plurrning mm. Självklart blev det även fika och diverse anekdoter/rövarhistorier.

Nästa moment i kursen var plurrningsövning på nyis! Ingen vak skulle sågas upp utan vi skulle åka så långt vi kunde ut på isen och plurra så att säga "naturligt". Tyvärr hann isen på Fiskkraken bygga på sig under natten och alla försök att få isen att brista misslyckades. Det blev till att ta fram motorsågen...

Sista delen bestod av att göra fadderurer. Dvs att leda en tur tillsammans med en fadder. Ett bra sätt att vänja sig vid att åka först och ta beslut om väg men ändå lätt kunna fråga faddern om råd.

Så var det då dags för den första turen. Jag och Conny Linusson skulle tillsam-

Hans Pettersson plurrningsövar under ledarkursen. 14 november. Foto: Bengt Stridh.

Rekognoseringstur på Norra Björkfjärden. 30 januari. Foto: Bengt Stridh.

mans leda en tur för grupp 3. Efter mycket planerande, funderande och tittande på väderkartor enades vi om att göra en "vanlig" Kvicksund-Västeråstur, det kändes tryggt med en välbekant sträcka. Ett telefonsamtal till Mikael och vi får kontraorder. Buss till Mälsåkers slott, Prästfjärden ligger! Och vi som inte ens har kartor där... Nåväl allt ordnade sig till det bästa och det blev en härlig tur i solsken på blankis. Vissa centrala frågor

dyker dock upp hos en ny ledare: Hur ordnar man till exempel lä och sol under rasten då vinden är sydlig? Ännu är man inte fullärd!

Ett stort tack till alla som var med och ordnade ledarkursen! Jag hoppas att fler tar chansen och går den då den återkommer.

Vi ses på isen!

Katarina Nyström n

Stora Grisorundan

Klockan 17.30 fredagen den 19 mars samlas några ur den nya israpportörsgruppen hos Mikael Präckel. Vi är här för att studera skapandet av en israpport på svaren live. Mikael berättar om israpporteringen nu och förr. Han visar pärmar med manuskript till alla sina rapporter! Detta är en guldgruva för klubben.

Klockan närmar sig 18.15. Vi bänkar oss framför teven i spänd förväntan på Pohlmans dom. Kommer det att bli några vettiga turer till helgen? Det tycks bli en kall natt men +6° på dagen i morgon. På söndag däremot blir det kallare.

Efter mycket diskuterande bestämmer vi oss för att utlysa en chanstur på lördag med tidig start. Isen blir mjuk redan vid 11-tiden. På söndag blir det ordinarie turer, start vid Lövudden båda dagarna. Bengt Stridh skriver ett manuskript för inläsning till svararen. Efter ett antal omformuleringar enas vi till slut om texten. Bengt utses enhälligt till att läsa in den.

Klockan 06.15 på lördagen ringer väckarklockan och jag vaknar med ett ryck. Varför? Så småningom klarnar det något, skridsko, tidigt. Jag vacklar ur sängen och irrar omkring en stund innan jag blir klar över vad jag egentligen ska göra. Matsäck, frukost, packa ryggsäcken, glöm inte flaggan, tandborstning, kläder, cykeln. Ja, den ordningen blir säkert bra (bädda sängen får vänta).

Strax före 07.30 slirar jag in till cykelstället vid Länsstyrelsen. Något senare är alla samlade. 10 entusiastiska åkare har samlats i svinottan för att i bästa fall ta sig till Kvicksund. Ledare är Bengt Stridh och undertecknad, eftersom vi skulle

varit ledare för grupp 2 resp 3 idag. Vi tar ett par bilar ut till Lövudden.

Vi står på isen 07.50. Temperaturen är -0,5° och solen kan inte skönjas vilket är tur för turen. Efter en försiktig start i riktig överis når 4 åkare rännan. 4? har vi redan tappat bort 6 man? Vi spanar och upptäcker strax att de (utan ledare!) åker strandnära. Längs rännan är isen hyggligt bra. Bärigheten hos större isflak i rännan testas av Bengt. Detta dokumenteras noggrant i bild. Så småningom sammanstrålar hela gruppen igen på Blacken där vi fortsätter västerut längs rännan. Vi invaderar Harklinten och sätter i oss halva matsäcken. Temperaturen har nu stigit till 0° och isen är fortfarande hård. Anders Glämsta har en digital termometer utanpå ryggsäcken som vi läser av ofta, termometern alltså.

Noll grader

Efter en kort stund på blank fin is är vi framme vid Kvicksund och klockan är inte ens första fika en normal dag. En intensiv diskussion tar fart angående fortsättningen på dagen. En koll på Anders ryggsäck visar att temperaturen är kring 0°. Isen är fortfarande hård. Vi börjar allvarligt tvivla på Pohlman. Så småningom utkristalliserar sig två grupper. En för retur till Lövudden och en för fortsättning till Köping. Fortsättningsgruppen avgör genom omröstning att de ska åka på södra sidan av Galten. Ingen har varit där den här säsongen. "Vi kommer till Köping innan isen mjuknar och där tar vi tåget hem" säger Bengt. Vi tar farväl av de tre som återvänder till Lövudden.

Blankis på tidig premiär på Galten. 21 november. Foto: Anders Glämsta.

Vi sju som nu är kvar promenerar över bron och rastar vid affären där viss förplägnad och stärkande dryck såsom Coca-Cola intags. Redo att ta oss an nya utmaningar tar vi oss ner på isen igen. Men nu är vi bara 5? Mikael Präckel och Nisse Hjelmer är starka utan drycker och är redan iväg.

Efter 300 m går vi över första udden. Farleden går nära södra sidan i början så vi måste gå över några uddar till. I höjd med Hagstaholm är vi ifatt Mikael och Nisse. Vi fortsätter i samlad trupp. Nu är det emellertid några som har för mycket åk i benen som sakta och försiktigt drar upp tempot. I höjd med Skillingsudd är det rena skrinnaarfarten med täta byten i täten. Alla hänger inte riktigt med nu.

Men den som alla imponeras av är David som idag gör sin premiärtur i klubben med den äran. Nisse förklarar för honom att så där brukar vi inte åka men ibland så djävlas gubbarna med varandra. Vi samlar ihop oss vid Rödko igen.

Strömmen från Arbogaån når ända ut till västra sidan av Rödko så vi fortsätter norrut en bit innan vi viker av åt nordväst mot Köping. Enligt Anders ryggsäck är temperaturen nu +0,5°. "Att lägga ut 60 kr på en tågbiljett är väl onödigt. Om vi åker skridsko tillbaks sparar vi de pengarna" skämtar Nisse.

Isen är fortfarande hård!

Vi åker vidare nära Runnskär för att undvika Hedströmmens utlopp. Nu blir det snabbt smalt mellan land och rännan.

Isen är uppbruten i stora flak. Ivrigt jumpande försöker alla ta sig så långt som möjligt innan vi tvingas iland vid norra änden av Malmön (som inte är en ö).

Taxi förbi Köping

Medan Bengt ringer taxi i Köping bjuder Rolf Ericson på kanelbullar. De smakar härligt nu. Bullarna är slut men ingen taxi syns till. Efter en lång väntan kommer taxin. Det är en stor bil, men med 7 skridskoåkare och packning blev det knökfullt. "Järnvägsstationen" sa Bengt. Väl där släpper vi av David. "Vi andra fortsätter" meddelar Bengt till Nisses för-

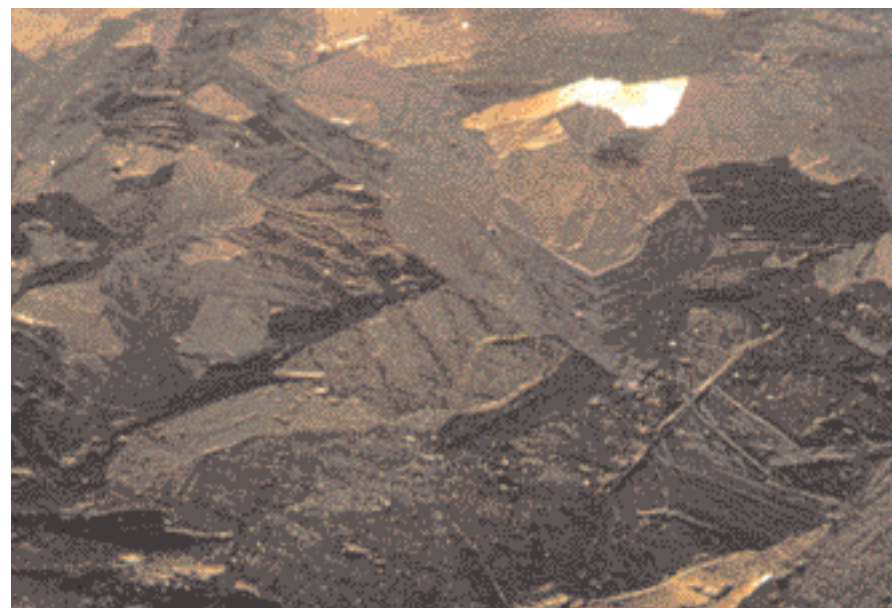
våning. Vi visar taxichauffören på kartan var vi vill bli avsläppta.

Det är ca 300 m till vattnet, och det är just det, vatten. Vi måste forcera 3 m hög tät vass i ytterligare 1 km. När vassen tar slut hamnar vi på is på översvämmade betesängar. Vi letar oss tillbaka till Mälaren på ett dike med mjuk is. Nu når vi isflak på sjön så stora att de bär. Fram till Stäudd åker vi på isflak och hoppar mellan dem.

Hungern sätter in på allvar igen och vi stannar vid Stäudd för rast. Medan matförråden töms döps denna tur till "Stora Grisrundan" på förslag av Bengt.

Utsikt från Hallingen. 13 mars. Foto: Morgan Johansson

Vackra ismönster. 17 januari. Foto: Morgan Johansson.

Isen fram till Biskopen är hyggligt bra och tempot gott. Vi passerar Biskopen på norra sidan och gör sedan ihärdiga försök att runda udden vid Berghagen på isflaken. Till slut ger till och med Ivar Mortensen upp. Men det är troligen på grund av att vi har åskådare och ingen har egentligen lust till en vakövning idag. Sundet öster om Stora Aspholmen passeras med viss försiktighet men sedan är det "bar å åk" till Kvicksund.

Nu tar vi den 4:e matrasten i affären vid Kvicksund. Bla gör vi slut på deras kokta korv med bröd. Bengt vill köpa två men är hygglig och sparar en till mig. Här lämnar Mikael oss. Han har beställt hämtning med bil. Vi 5 som nu är kvar känner oss mogna för Grisrundans sista etapp.

Vi lämnar Kvicksund längs den blanka isen på norra sidan av rännan. I raskt tempo når vi snart Stora Jungfrun. Tem-

peraturen har nu stigit något, den är uppe på ca +1°. Norrut är det mycket överis, dessutom börjar ytan mjukna något.

Vi passerar väster om Strömmingskär, dvs alla utom Nisse som gör en lite längre runda öster om ön. Han tycker nog att turen blev lite kort trots allt. På Västeråsfjärden tar överis och trötthet ut sin rätt genom ett par fall, dock inget allvarligt.

Vi når Lövudden 17.10, då har vi åkt 10 mil och varit på isen i nästan 9,5 timmar. Och vi som trodde vi skulle komma till Kvicksund i bästa fall. Pohlman kan man inte lita på.

Klockan är 10 och jag tar mig ur sängen. Jag är fortfarande lite mör efter turen i går. Jag tittar på termometern. Den visar redan +6°. Det är nog ingen av grupperna som når Kvicksund innan isen blir oåtkombar.

Morgan Johansson n

Vuxnas leksaker

Ett engelskt uttryck är "the difference between men and boys is the price of their toys", eller på svenska, "skillnaden mellan män och pojkar är priset på leksakerna".

Skridskor

Det finns de som tycker att "klick-in" skridskor för 1800 kronor är dyra när det finns enklare modeller för 1/3 av priset, och de som tycker att en dubbelpik för 800 konor är dyr, när en träpik kostar 200 kronor, och träpiken dessutom är bättre att pika med.

Leksaker

Jag har kommit på att våra "leksaker" är rätt billiga, men glöm inte att ta med dem i testamentet. Sommarleksakerna är mycket dyrare, 5-hjuliga inlines kostar 3000 kronor, kajaken kostar 20000 kronor, en mountainbike (MTB) med titaram och dubbelfjädring kostar säkert 30000 kronor, en MC på mer än 1000 cc kostar nog över 100000 kronor, en Porsche kostar oj oj, en 36 fots segelbåt kostar oj oj oj, och en Ferrari kostar oj oj oj. Dessutom är skridskorna och piken användbara på vintern!

På senaste åren har det kommit "leksaker" som har den trevliga egenskapen att de blir billigare och bättre för varje år. Jag tänker i första hand på mobiltelefoner, GPS och datorer.

GPS (Global Positioning System)

En GPS-mottagare (i dagligt tal GPS) tar emot information från satelliter (bekostade av USA:s skattebetalare). GPS-en

räknar ut din position, den hastighet och den sträcka du förflyttar dig, din kurs, medel- och maxhastighet och en del annat av större eller mindre intresse (som höjd över havet när man befinner sig på en havstur). En del modeller sparar färdvägen i minnet, så att färdvägen kan flyttas över till dator.

I min utsjöskepparlärobok från 1986 står det, "En GPS är relativt dyr. Det är troligt att dessa kryper ner i pris efter hand till 20 000–30 000 kronor". I dag kan man köpa en handburen GPS, vikt 269 g från marknadsledaren för 1 800 kronor. Läger man till några tusenlappar får man en modell med inlagda kartor. GPS-en drar tyvärr mycket ström, dessutom är strömförbrukningen omvänt proportionell mot temperaturen, och batterikapaciteten minskar med sjunkande temperatur.

För den riktiga prylentusiasten finns det GPS i armbandsursformat, rätt klumpig för att vara en klocka, men liten för att vara en GPS.

GPS + dator

Tillsammans med en dator med lämplig programvara och digitala sjökort/kartor från Sjöfartsverket respektive Lantmäteriverket (dyrt), eller hemskannade sjökort/kartor blir GPS-en en ännu roligare leksak. Då kan man rita ut sin färdväg på sjökorten/kartorna. Det är en trevlig dokumentation.

Pulsklocka

En pulsklocka är en mätare som mäter pulsen (hjärtfrekvensen). Dyrare model-

Östra Västeråsfjärden. 20 december. Foto: Bengt Stridh.

ler har minne som sparar värdet tillsammans med tiden, ytterligare dyrare modeller har givare och minne för cykelhastighet, kadens (varvtal på cykelpedalerna) och höjd.

Med en pulsklocka man kan lätt kolla hur mycket man kan "tjäna" i puls genom att ligga efter någon storvuxen åkare i motvind, eller hur ändrad åkteknik påverkar pulsen.

Pulsklocka + GPS

Med pulsklocka och GPS kan man kolla hur mycket det "kostar" i puls att öka sin normala åkshastighet med måttliga 2 km/h.

Pulsklocka + dator

Med en pulsklocka med minne och en dator med programvara och interface till pulsklockan kan man rita ut hur pulsen varierat med tiden under en skridskotur. Man kan visserligen använda "primitiv optisk överföring", dvs trycka på pulsklockans knappar, läsa pulsen och tiden på displayen och mata in värdena på datorns tangentbord, rätt så tråkigt då man sparat pulsen var 15:e sekund i 5 timmar. Jag "stod ut" i ett halvår.

Det tog 40 minuter att knäcka mig när jag på inlines försökte hänga på grupp 1-åkare och medlemmar från SSSK/Fälklubben i gissningsvis 20 km/h, mot mina 18 km/h. Jag tappade således 1 m på

Ibland är inte sikten så bra. Kanske behövs en GPS? Ivars skärm fungerar i alla fall utmärkt. Se rutan! Olof Jonsdammen. 6 januari. Foto: Anders Glämsta.

Skydd mot oväder

Plastskärmen (se bilden ovan) är egentligen tänkt för golfare men fungerar utmärkt för långfärdsåkare då snö, regn eller imma annars starkt begränsar sikten för oss med glasögon. Det går till och med att sätta dit solglasögon som kan svängas undan för dom som vill se ljusare på livet.

Ivar Mortensen

10 m. Efter 42 minuter fortsatte jag i min normala takt – rätt så trött.

Vindmätare

Jag har gammal vindmätare med kompass, troligen från 60-talet och nog snart museiföremål men garanterat år-2000-säker, "Ventimeter för sjöfart och meteorologiskt bruk". "Ventimeter" bygger på principen att man vänder inloppshålet mot lovart, luftströmmen lyfter en tunn metallskiva som sitter på en gejd i en graderad genomskinlig kon där man kan

avläsa vindstyrkan. För några år sedan kom Silva med ett liten (vikt 42 g) elektronisk pryl "Silva Windwatch" som mäter vindhastighet, temperatur och kyl-effekt.

I fjol kom en ny modell "Silva Alba Windwatch" som dessutom innehåller mätare av höjd och barometertryck samt klocka. "Silva Windwatch" flyter i vatten och ska enligt tillverkaren vara vattentät, en egenskap som tyvärr inte är alltför självklar för tillverkare av elektronik. Jag har ej provat "Silva Windwatch", och har inga planer på att köpa en, men det finns ju andra som också gillar prylar.

Naturis

Naturis är en av de få saker här i världen som är gratis. Skulle vi slita ut isen (fin omskrivning av att plurra), eller om någon är ute och kör båt på vintern så att isen blir förstörd (det finns medlemmar som

gör detta) så fixar naturen i regel att reparera isen inom någon eller några dagar, i värsta fall dock först till nästa säsong.

Skattefritt

Att våra politiker dessutom inte kommit på något sätt att beskatta innehav av långfärdsskridskor, långfärdsskridskoåkning och blankis med varken kilometer-skatt, nöjesskatt, lyxskatt, koldioxidavgift eller njutningsavgift gör tillsammans med lång livslängd och låga driftskostnader långfärdsskridskoåkning till det billiga nöjet jag har.

Per Brune

(med "klick-in" skridskor, dubbelpik, 5-hjuliga inlines, pulsklocka, kajak och dator men utan titan-MTB, MC, Porsche, segelbåt och Ferrari).

Isspaningstur

I regel har vi genom kontinuerlig bevakning och inkomna rapporter god kännedom om isläget inför helgens utfärder. Klubbens turer går nästan alltid på isar som inte är i förväg rekognoserade. Ibland, när väder och vind har rört om på isarna eller när nya isar bildas i rask takt annonserar vi ut *isspaningstur* på "israpporten". Syftet är att lokalisera lämpliga områden för organiserade turer dagen efter. Om inte normala turer förekommer den dagen förväntas journalerna för just denna dag att delta.

Isspaningsturer kan vara attraktiva, de innehåller spänning och ger möjlighet till lärdomar. Även vanliga med-

lemmar vill och får vara med. Det finns dock några enkla och oeftergivliga krav. Man skall vara god skridskoåkare och utrustningen måste vara fullständig. Framför allt måste man ha med en riktig pik. Två skidstavar är alltså inte godkänt.

På en isspaning finns det goda möjligheter att lära sig mera om isvett och iskunskap.

Risken för plurrning skall inte vara större än eljest. Konsten är inte att åka på tunn is. Konsten är att undvika tunn is.

Skaffa dig erfarenhet och ha trevligt på isspaning.

Mikael Präckel

Solnedgång på Granfjärden. Livet är skönt. 9 december. Foto: Morgan Johansson.

Rösten i telefonsvararen

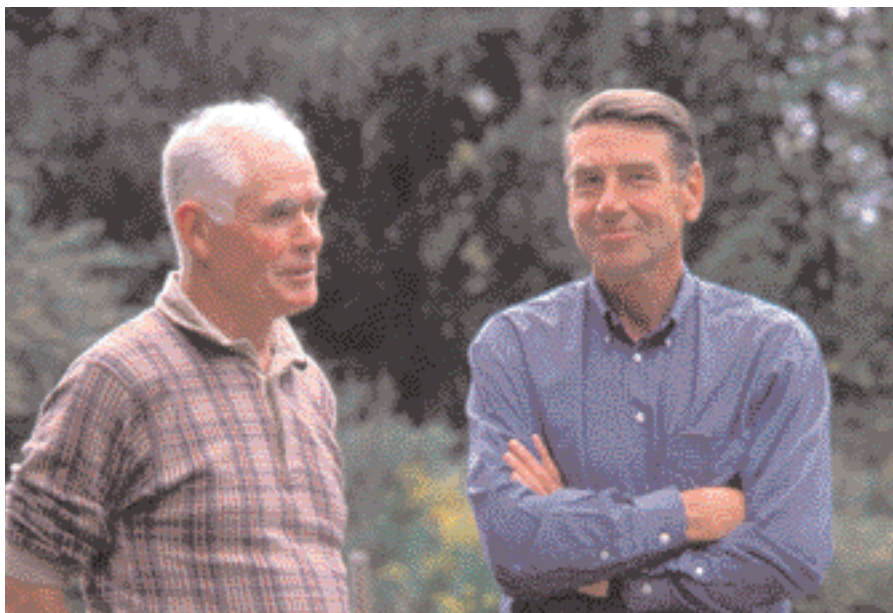
Efter nära 25 år som israpportör lämnar vår röst i telefonsvararen, Mikael Präckel, över till ny teknik och nya krafter. Genom åren har han skämt bort oss långfärds-skridskoåkande västeråsare med sina exakta rapporter om isläget och sina målade beskrivningar av de turer som klubbens medlemmar varit med om. Ibland har turerna till och med blivit bättre än i verkligheten! Så här berättar Mikael:

”Israpporteringsjobbet har varit stimulerande och jag har lärt mig mycket hela tiden. Kanske utvecklat en viss intuition om vad som händer med isen härnäst. Hela tiden har jag haft hjälp av övriga israpportörer, som för klubben har varit helt anonyma. I början var det mest praktiskt att bandspelaren sköttes av en person.”

Israpportörerna har varje vecka ringt runt till fiskare och andra som har färsk information om isarna. Mikael har fungerat som spindel i nätet och organiserat turerna tillsammans med helgens färdledare. Israpportörerna har växlat under åren, men en som också har varit med under många år och betytt mycket för att klubben ska hitta de bästa isarna är Erik Westman. Erik lämnade redan förra säsongen över sitt uppdrag.

Vi som inte har varit med i klubben ända från start undrar hur allt började? Mikael fortsätter:

”När långfärdsåkningen organiserades i Västerås 1976 utsågs jag helt enkelt till ledare och israpportör utan att jag hade några som helst meriter, berättar Mikael.

Vi pratar israpportering med Mikael och Erik i september 1999. Foto: Maria Rolf.

Mikael och Erik i täten på Virsbojön. 12 december. Foto: Lars Lison Almkvist.

Till att börja med skulle jag rapportera om isen vid Geddeholm. De första åren skaffade jag mig djupgående kunskap på genomgående tunna isar, det vill säga jag plurrade många gånger och lärde mig litet till, undan för undan.”

Vi sitter i Mikael's ”iskontor” på Limsta och han visar oss hyllmetrar med pärmar. Här finns alla israpporter nedskrivna, sorterade och sparade. Mikael berättar vidare:

”1983 övertog jag huvudansvaret för israpporteringen. Snart fick jag goda kontakter med SSSK och killarna där. Sedan dess har jag läst in mer än 1000 israpporter. De flesta israpporter tillkommer på 10 minuter, kvart i sju på kvällen. Med färdrapporter är det litet annorlunda. Man måste ha varit med själv om det skall vara glöd och inlevelse. Vissa formuleringar har växt fram under själva turen, som liten hjärngymnastik i hårda motvindskör eller under andaktsfull njutning, oftast sprungna ur kamraters kommentarer.

Mina förebilder har varit SSSK:s Claes Varenius med sin rapphet, Sven Wolter

med sin entusiasm och Håkan Nordenadler med sin nyktra, koncisa exakthet. Sen har jag tagit litet av varje och utformat min egen stil. Optimism blev målet. Det har funkad bra. Några gånger har jag fått negativa kommentarer för detta men mest uppskattning och uppmuntran.”

Mikael avslutar med några ord till det gäng som ska ta över israpporteringen framöver.

”Den här säsongens israpportering blir minst lika bra. Jag hoppas ni får lika roligt som jag har haft. Förlita er inte för mycket på tekniken. Rätt information kan bara den ge som ständigt vistas på isen.”

Vi kommer i alla fall att sakna Mikael's välkända röst i andra änden av luren när det blir dags för skridskotur igen.

Britt Halling och Maria Rolf

Föreningen tackar Mikael, Erik, Anders Svensson och Britt Halling som nu slutat som klubbens israpportörer.

Ligga i fälan

Vårvinter i havsbandet, när solen värmer, isarna fortfarande bär och sjöfåglar samlas i vakarna går utanpå allt som kan upplevas i Skandinavien för oss is- och naturälskare. Norra Europas i särklass finaste område för detta är Brändös övärld nordost om Åland. Man kommer enkelt dit med isgående färjor och sedan har man ett örike på gångavstånd som är jämförbart med Stora Nassa eller Ängskär i Stockholms skärgård. Att avsluta skridskosäsongen där är målet för "fälmännen" Lasse, Göran och Mikael.

För tre år sedan gjorde vi en nio dagars tur till Västkusten och Holland. I Skeppsbiblioteket på färjan till Kiel lånade vi STF:s årsskrift 1937 (vår egen barndomstid) och läste åter om säljägarnas vurfärder i isen. Lasse berättade om sin mer än 20-åriga erfarenhet och om friheten i havsisen. Han använder ord ur sälskytarnas isgeografiska terminologi. Fäla betyder färd och fälnerst är färdkost. Göran har ungdomsminnen från sin hembygd vid Norrlandskusten. Forna tiders säljägare färdades månadsvis över Bottnhavets och Kvarkens isvidder. Livet var hårt och fritt. Sitt basläger hade de i "fälbåten", uppdragen på den drivande isen. Det är friheten vi längtar efter och färd sättet har vi delvis tagit med in i vår tid och anpassat till våra behov och anspråk på landbaserad bekvämlighet.

Skredstången

Skridskoåkare färdas normalt på den landfasta kustisen som sträcker sig till ytterskären. Vid iskanten mot öppet hav finns oftast perfekt skridskois på upp-

spolningen. När den drivande havsisen krockar med den landfasta isen eller genom vind och strömmar uppstår svårframkomliga isar (packis, stamp eller vred). Säljägarna använde skredstång för färder i isen, en mer än 4 m lång sparkskida i gran. Den var undertill skodd med mässingplåt, framtill satt gafflar för geväret, tub (kikare) och väckare (pik). För att kunna färdas obehindrat över alla slags isar medför också vi skredstång. Den moderna versionen består av en kort, stålkantad turskida (max 2 m) med hemma gjord, öppen bindning för växelvis användning av höger eller vänster fot. Den är lätt att föra med och ett suveränt och snabbt redskap på snötäckt eller vattensjuka isar. Det går snabbt att skifta mellan olika färd sätt. Jag har testat ett par gånger på Mälaren. Nu är jag för första gången med fälbröderna i havsisen med "fullständig utrustning" för att uppleva isvärldens nya dimensioner.

Simskäla

Efter nattläger och frukost på Solhem (känt skrinntillhåll söder om Mariehamn) är vi på väg till Simskäla, som man når med färjor och över vägbankar norr om Vårdö. Isen ligger kompakt utom i sund, under broar och i färjeleden. I vakarna ligger sjöfåglar i sina grannaste vårdräkter. Jag vet inte vilka som är vackrare: storskrakar på iskanten eller en grupp grön-vit-svarta gudingar i luften? Men ingenting kan lysa vitare än kniphanarnas sidor.

Bilen parkeras vid färjeläget. I dag är det skredstången som gäller. Snöslask lig-

Vid yttersta skären där öppet hav tar vid. Brändö 29 mars. Foto: Mikael Präckel.

ger djupt på isen men landkallarna är breda, vita och torra. Vi följer strandlinjen, in och ut i alla vikar. För att hänga med mina vana kamrater springer jag över en och annan udde med skidan i handen. Att gå över vikarna går inte; det vore likvärdigt med en halvplurning. Jag blir glad när det äntligen blir rast på höga klippor och solen bryter fram. Lasse kikar spanar efter iskanten i norr. Den går varken att se eller att nå i dag. Kobbarna

har vita isbräm, fjärdarna är oroande mörka, tycker jag. Lasse är inte oroad. "Det är bara stöpets färg och det finns 2 dm is under. Vi tar båten till Brändö i kväll och efter en kall natt åker vi skridsko på skorpan". Lasse och Göran skredar runt hela östra Simskäla, jag tar den kortare vägen tillbaka, genar delvis över land och njuter av solen, värmen och stillheten tills de kommer från andra hållet. Smältvattnet rinner över hållarna och

störtar trappstegsvis över mossiga klippor och försvinner under strandisens lyft.

Brändö

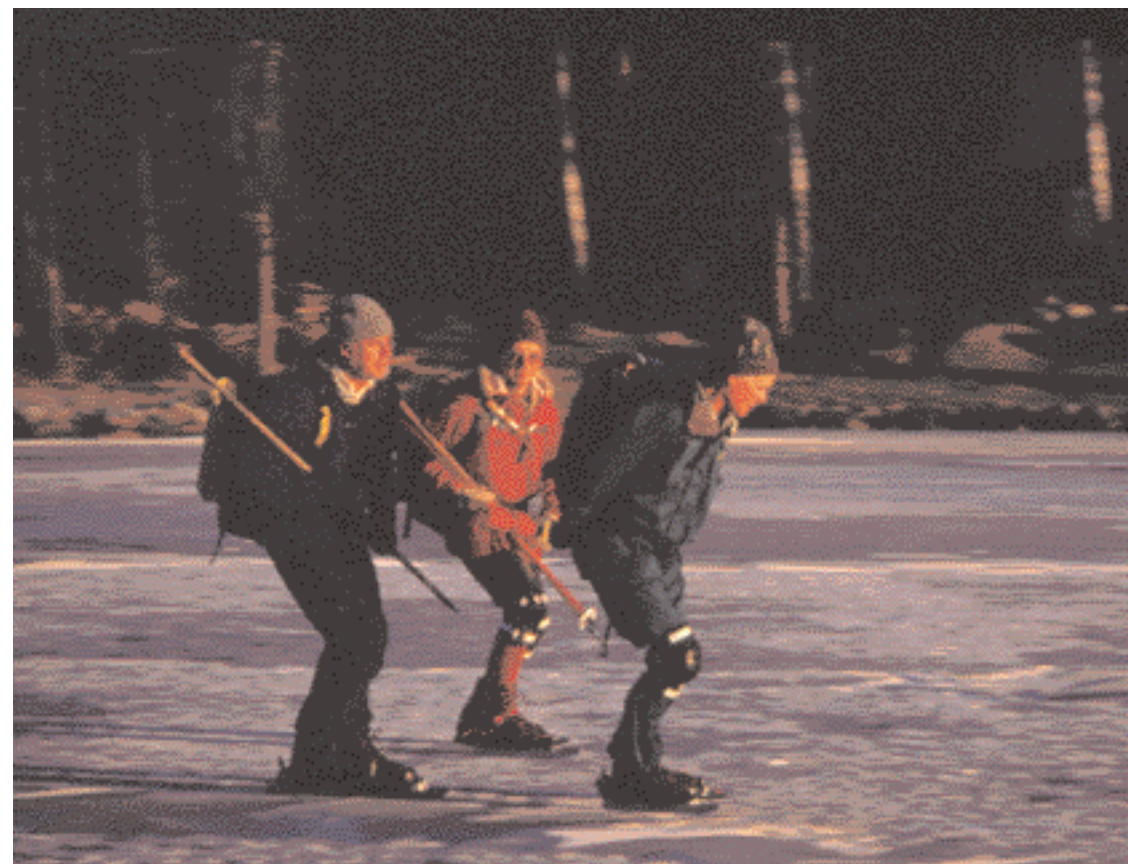
På Brändö finns hotellet Gullvivan i en björkdunge på en ö. Här var jag i somras och åt en god middag. Jag beslöt att komma tillbaka i rätt årstid. Nu är det vårvinter och vi är här. Natten är klar och kall och i soluppgången testar Lasse och jag isen utåt skiftet till. Skorpan håller för det mesta men ibland skär det igenom ca 5 cm.

Vi bestämmer oss efter frukost för en dagstur från Fiskö nordvästvärt ut på havet. Till att börja med på skredstång. Efter någon kilometer blir isen jämnare och hårdare och alla byter till skridskor. Nu är det inte längre balansakrobatik för mig utan ett nöje. Lasse är den givne ledaren och drar målmedveten utåt. Jag bara undrar hur vi ska komma hem när skorpan pajar i eftermiddagens värme. Görans och mitt förtroende för Lasse är dock grundmurat. Lasse väljer väg med omsorg. Stridsspetsen är apterad på fälpi-ken; det borgar för stora marginaler. Vanliga pikstavar kallar Lasse föraktfullt för

synålar. Göran och jag har våra löstagbara harpunspetsar i fickan. Vi åker inte snörrätt utåt utan färden går i bukter förbi mörkare partier. När vi korsar vita strängar pikas det extra tätt. Det kan vara "fall", sprickor fyllda med drivsnö. Med samma omsorg väljs den rätta rastplatsen på Västra Långskär. I lä och sol med havsutsikt och kroppsanpassad lutning för gosig långvila i vårvarmen. En flock starrar rastar här också. Skäret är typiskt för Brändöarkipelagen med välslipade röda hållar, ibland helt täckta av krypen och ljung. I skyddade lägen hukar låga alldungar. I skrevorna ligger snön fortfarande halvmeter djupt. Vi har laddat upp på morgonen med "fälnest", matsäck på fackspråket. Det smakar gott.

Efter långrasten måste vi snabbt byta till skredstång. Skrillorna skär igenom allt för ofta. Ytan är mjukare och skredstången spårar mycket bättre än på morgonens hårda skorpa. Sparkfoten lämnar ibland djupa hål men brättet flyter upp på den sviktande ytan och farten framåt blir god. Efter en stund kommer vi fram till iskanten vid Söderklobbsörarna, där det djupblåa havet svallar. Några timmar tidigare har den breda spolkanten varit perfekt för skrillorna, konstaterar vi efter ett snabbt försök. I stället för trottoaråkning rundar vi öarna på den vita bården mellan bränningen och hållarna, genar över isbelagda vikar och roar oss med utförsåkning på en skida över snöklädd sluttning. "världens bästa skredmarker" jublar Lasse.

På vägen hem tar vi ytterligare en långrast på enmatta för att orka med den allt svettigare färden över surnande, vatten-sjuka fjärdar, undvikande svartnande sund och öppna strömdrag, där svanar

Västeråsfjärden. Nisse, Ivar och Mikael. 20 december. Foto: Bengt Stridh.

simmar. Den sista biten går skredstången som en u-båt i sörjan och spåret efter oss är djupt. Det känns tryggt att nå "terra firma", ön där bilen står.

Innan vi skedar över den sista viken sover vi en timme i solen. Sedan går vi upp på det högsta berget och ser ut över glittrande fjärdar, kobbar och bländvita iskarmar. Det är ofattbart vackert, på gränsen till det uthärdliga. Ett sällsamt ograverat urtidslandskap. Inga skotrar, motorbåtar, sommarhus. Just nu fritt från segel och mänsklig aktivitet. Dagen av-

slutas med en god middag på Gullvivan.

Nästa dag skiner solen lika varmt som tidigare. Vi inser att skridskorna får det svårt. Med skredstången går det bra att åter komma ut till skären. Lasses strategi är: använda långa landkallar, korta överfarter, säker reträtt. En bit ute på isen är det Göran som bangar för våta fötter på återfärden och förordar tidig vändning. "Vi går redan igenom med sparkfoten, Lasse" ropar han. "Sparka inte så tungt!" blir det lakoniska svaret från ledaren som inte vänder blicken från isen föröver. Det

Bidra i nästa års årsskrift

Årsskriften blir helt tom utan alla bidrag från medlemmarna. Redaktionen vill gärna ha ditt bidrag till nästa års årsskrift.

Skriv ner dina tankar och upplevelser redan under säsongen, annars är det lätt att glömma.

Det behövs naturligtvis också många bilder: skicka dem till någon i redaktionen, ring gärna först!

Passage vid Oknö Hälludd. 17 januari. Foto: Mikael Präckel.

Ordförklaring

fäla = färd, fälmän, ligga i fälan
fälbåt = båt för isfärder, kan seglas genom tunn is eller dragas upp på fast is
fälnest = matförråd för långfärd
fälmatta = liggunderlag
fälgaffel = anordning på skredstång för vattenflaska (förr till geväret)

blir ytterligare skredlängder till flera fina skär. Vid denna tredje dags färd blir solrasterna långa och vi njuter i fulla drag och kommer "iland" först en timme före färjans avgång. Att komma i land betyder på Brändö: ö, där väg finns. Öar finns det ettusen.

Resan med "Alfågeln" genom glimmande is och i blåa råkar är vilsam och en fröjd för ögat och smörgåsbordet väntar på Eckeröfärjan.

Åland, vi kommer igen! Med skrillor och skredstång.

Mikael Präckel n

Nya nummer och nya israpportörer

021-3603603 – Isnytt

En telefonsvarare för medlemmar i föreningen där information ges om isläge, turer, föreningsmöten etc. För att kunna lyssna på informationen måste du ange en fyrsiffrig kod, som anges i en bilaga till årsskriften. Koden till Isnytt är hemlig och får ej spridas till andra än medlemmar i föreningen!

När du angett den fyrsiffriga koden kan du välja vilken information du vill lyssna på via en siffermeny, nummer plus fyrkant, se exempel nedan. En trevlig nyhet är att du som medlem även kan lyssna av isläget på SSSK:s svarare!

- 210# Israpport med isläge och dagens rubriker
- 219# Intalaren, se nedan
- 220# Kommande turer
- 230# Meddelanden om möten etc
- 240# Resumé över gjorda turer
- 260# Färdledarinformation
- 299# Innehållsförteckning
- 10# Isnytt med isläge från SSSK (Stockholms skridskoseglarklubb)

021-3603600 – Intalare

En telefonsvarare där alla kan lämna isobservationer till israpportörerna. Grunden för föreningens turer är bra information om isläget. Israpportörerna är beroende av din information för att kunna göra en bra israpport. Även negativa observationer är värdefulla, då slipper andra åka dit i onödan! Isobservationer kan innehålla information om det finns is eller inte, isyta, istyp, istjocklek, eventuell

snö på isytan etc. Kom ihåg att alltid lämna ditt namn, telefonnummer, datum och tid för isobservationen.

Israpportörer 1999–2000

Denna säsong är israpporteringen organiserad på ett nytt sätt. Varje vecka under säsongen finns två israpportörer som sköter israpporteringen. Det säkraste sättet att meddela något till veckans israpportörer är att lämna ett meddelande på Intalaren. Israpportörerna finns förtecknade på sidan 6.

Bengt Stridh n

Isobservationer

Om du har gjort isobservationer andra än under föreningens turer meddelar du dem alltid till israpportörerna på något av följande sätt:

1. Ring israpportören direkt. Israpportörsschemat finns på föreningens webbsidor.
2. Ring Isnytt, 021-3603603. Lämna isobservationen i fack 219 = Intalaren.
3. Ring Intalaren direkt, 021-3603600.
4. E-post via hemsidan, under rubriken "Lämna isobservationer".

Äventyr på Minimälarrunda

En äventyrsgrupp på 7 personer gjorde en Minimälarrunda* som hade allt som skridskoåkning kunde erbjuda en dag som denna, den 10 januari 1999. Fantastiskt väder med sol hela dagen, svag eller ingen vind och en frisk kyla som inte var till något besvär. Alla sorters isar från enastående marmorsläta och hårda kärnisar till endast med skridskogång framkomlig snötäckt is med ofruset slask under. Helt oväntad och mycket överraskande rutt. Två stycken passager av båtrännan. Entusiastiska och vid turens slut lyckliga deltagare.

Turen var till en början tänkt som en utflykt Fröholmen–Hjulstabron tur och retur. Vid starten från Fröholmen kunde raskt konstateras att den endast tre nätter gamla kärnisen på Ridöfjärden var 6 cm och hade fått önskad bärighet. En koll mot nordväst visade att den rimfrosttäckta, härliga kärnisen sträckte sig ungefär till Dyudden. Åtminstone närmast kärnisen kunde man även, utan något större besvär, åka på den äldre snötäckta isen.

500 meter väster om Snesarboudde blev det en mycket kort landpromenad över en udde, då isen utanför befanns alltför tunn. Från Sneasarboudde blev det en ca 1 km lång landpromenad. Detta var egentligen ingen större överraskning då detta parti är en klassiskt besvärlig sträcka. På denna sträcka var det öppet vatten dagen före och nu 2,5 cm nyis. Gränsen mellan den bäriga kärnisen och den ej bäriga nattgamla isen var i motsol solen mycket svårupptäckt, endast en förändring i rimfrostfönstret på isens yta avslöjade på håll den plötsliga tjockleksför-

ändringen. Som alltid på sådana här tunna isar krävdes ett flitigt användande av ispiken. Grundregeln är ju att varje förändring i isens yta skall prövas med ispiken innan man ger sig ut på isen.

På norra Granfjärden kunde kärnisen följas söder om Skarpan och till Fagerön. På sydsidan av Fagerön fanns nattgammal nyis, därför åkte vi norr om Fagerön. Där var det stöpis med snöfläckar, som gjorde åkningen något sträv. Sydost om Fagerön var det återigen möjligt att åka på kärnis. Norr om Tallgås åkte två av åkarna omkull i snötäckt is med ofruset stöp under. Här träffade vi också ett glatt gäng åkare som kom från Hjulsta.

Vi korsar rännan

Söder om Hallingen rann äventyrlustan till. Inspirerade av tre stockholmare som åkt från Strängnäs och korsat båtrännan, gjorde vi detsamma. Båtrännan och dess närhet hade enormt skrävlig yta med isflak på alla ledder. Det var dock inget som helst problem med isens bärighet i rännan, eftersom det måste ha varit lång tid sedan en båt senast passerade. En varning: normalt är det helt tabu att ens tänka tanken på att försöka passera båtrännan, det är vanligen omöjligt.

Nordvästra Norrfjärden mot Djurgårdsudd hade vida bälten av skravelis. I tidigare nordlig vind hade tunn is blåst mot söder och bildat denna för skridskoåkare mycket ogästvänliga yta. Med god balans och en anpassad åkteknik gick dock även denna is att passera.

Södra Granfjärden hade kilometervida vrakisbälten. Vi höll oss på centrala

Rolf Ericson sträcker ut på Granfjärden. 10 januari. Foto: Bengt Stridh.

Granfjärden där det fanns underbara ytor av superb kärnis, men Granfjärden kunde inte passeras utan pass av vrakisåkning. Nattgammal, ej bärig, is fanns här och där på Granfjärden.

Trögt vid Ridön

Nästa utmaning erbjöd Ridöarkeplagens äldre snötäckt is. Bitvis gick det att åka i det 1–5 centimeter tjocka snötäcket. Bitvis gick det inte att åka, utan skridskopromenad var nödvändig där det var snötäckt (4–5 cm) is med några centimeter ytfusen stöp under. Flertalet åkrutter provades, inklusive ytterligare en rännpassage för att nå startpunkten, men den västliga färdriktningen vidhölls. Vid Sundbyholm nåddes fin stöpis.

På södra Blacken hittades åter enastående kärnisområden. Rimforsten var nu borta och den marmorsläta och hårda isen gjorde deltagarna lyriska efter strapatserna i södra Ridöarkepelagen. Öster om Torshällahuvud nåddes så åter mäktiga vrakisområden. Efter en god stunds mindre angenämn åkning korsades båtrännan återigen. Norr om båtrännan var det ypperlig kärnis. I det tilltagande mörkret ansågs det vågat att passera söder om Granholmen, en svår passage på grund av starka vattenströmmar och båtrännans närhet. Några hundra meter norr om sydspetsen åkte vi in i en vik och spatserade ett par hundra meter genom bitvis tät vass, med stöpslask där en deltagare blötte ner ena foten.

Lilla Blacken avnjöts med finfin kärnis i en sväng mot Trossön. Området väster om Granholmen är okänt för starka vattenströmmar och man skall därför undvika att åka raka vägen från Granholmen mot Kvicksund. Tänk på att allt vatten från Arbogaån, Köpingsån och Kolbäcksån skall passera denna trånga passage! Klockan 16.15 i skumrask nåddes så Kvicksund. ICA-butiken tömdes på dricka och tilltugg, en stortaxi beställdes och för 50 kr person blev vi skjutsade till Västerås. En färdrapport ringdes in till israpportör Mikael Präckel, som lät mycket förvånad över att vi hamnat i

Kvicksund när Hjulsta var målet. Återstod så att hämta bilar vid Fröholmen och en färd hem till stugan i Enhagen, först en god stund efter 18. Vilken makalös dag! Långfärdsskridskoåkning när den är som bäst.

Bengt Stridh

*Den så kallade "Lilla Mälarrundan" (eller Västra Mälarrundan) har sträckningen Västerås–Kvicksund–Strängnäs–Hjulsta–Västerås. Rundan är 13 mil lång och har endast körts vid ett fåtal tillfällen under det senaste decenniet.

Det var lätt att ta sig över båtrännan. 10 januari. Foto: Bengt Stridh.

Verksamhetsberättelse 1998–1999

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Per Bråkenhielm, ordförande
Gudrun Ek, sekreterare
Bertil Nilsson, kassör
Anders Glämsta
Carl-Gustav Hedberg
Gunnar Nordesjö

Styrelsen har under året haft två protokollförda sammanträden. Vid medlemsmöten och turer har informella diskussioner förts.

Aktiviteter

Årsmötet hölls den 25 november på Kyrkbacksgården i närvaro av 115 medlemmar.

Extra föreningsmöte hölls samtidigt med anledning av stadgeändring beträffande inträdesbestämmelserna. Efter sedvanliga förhandlingar berättade områdeschefen Rolf B Bertilsson om sjöfarten på Mälaren, Ivar Mortensen informerade om inlinesgruppen och Bengt Stridh och Morgan Johansson visade bilder från en resa till Åland.

Till medlemsmötet den 10 februari kom 45 personer. Information lämnades bland annat om utfallet av det nya välkommenprogrammet. Vidare ventilerades buss- och ledarrekryteringsfrågor. Mikael Präckel visade bilder från Lofoten.

Bildtittarträffen den 24 mars var som vanligt välbesökt.

Färdledarträffen den 6 februari med deltagande av femtontalet ledare gick till

skärgården söder om Södertälje vid Mörkö. Ledare var Mikael Präckel och Lars Lison Almkvist.

Välkommenprogrammet

Välkommenprogrammet, som numera krävs för inträde i föreningen, har ersatt informationsmöten och iskunskapskurs. Teorikvällar har ägt rum på Björnögården den 16 november, 11 januari och 10 februari under Vera och Bengt Bergqvists ledning. 129 personer har ansökt om medlemskap och vid efterföljande fyra välkommenturer har 71 personer deltagit. Av dessa har 59 godkänts, övriga 12 har uppmanats att förbättra åkformågan på egen hand för att sedan kvalificera sig för medlemskap. Bertil Nilsson har administrerat verksamheten som bla inneburit extraarbete med planering av välkomstturerna pga isläget.

Många ledare och även andra medlemmar har ställt upp för att hjälpa till med välkommenprogrammet med teoretisk och praktisk rådgivning. Det har gjort att programmet kunnat genomföras till stor hjälp för våra nya medlemmar.

Israpportering

Israpportörer har varit Mikael Präckel, Erik Westman, Bengt Stridh, Britt Halling och Anders Svensson. En stor förlust för föreningen är att Mikael Präckel, föreningens främste israpportör, färdrapportör mm och ytterligare några rutinerade israpportörer har meddelat att de önskar dra sig tillbaka. Med anledning härav har under våren bildats gruppen IS2000 för att utreda nya former för israpportering-

en genom anslutning till SSSK:s telefon-system. Antalet israpportörer kommer också att utökas. Bengt Stridh är drivande kraft bakom projektet.

Telefonsvarare

Har fungerat väl och till allas belåtenhet tack vare det omfattande arbete som framför allt Mikael Präckel lagt ner flera kvällar varje vecka under säsongen.

Årsskriften

Utkom med bland annat sedvanlig utförlig redogörelse för turverksamheten och en mångfald vackra bilder. Medlemslistans omfång hade minskats genom borttagande av medlemmarnas adresser.

Turverksamhet

Säsongen började i slutet av november då Galten erbjöd en ovanligt tidig premiär på Mälaren. Åmänningen hade fin is under några decemberhelger och runt nyår blev det flera blankisturer på Mälaren. I huvudsak har turerna sedan gått på Mälaren men också Trosa skärgård och Storhjälmaren lockade.

Vintern var snörik. Flera helger blev turerna inställda och säsongen slutade redan i mitten av februari. Den 20 februari, efter ymnigt snöfall, gick några medlemmar till fots i snön till Östra Holmen och härefter återstod endast några enstaka "chansturer" två helger i mars. Den 13 februari deltog några av föreningens medlemmar i Vikingarännet.

Isvaksövning

Sommarövning ägde rum vid Fiskkraken under ledning av Olle Bergman med flera den 18 augusti. Alltför få medlemmar utnyttjade tillfället att testa utrustningen

och att ta sig upp ur det i år mycket varma vattnet. Radio Västmanland och VLT var på plats och rapporterade.

Ekonomi

Årets resultat uppvisar ett mindre underskott i förhållande till budget trots en höjning av årsavgiften vid förra årsmötet. Bland annat ledarutbildningen och nya flaggor har medfört ökade kostnader. Medlemsantalet har minskat från 854 till 828.

Ledarutbildning

14 nya ledare diplomerades efter genomgången utbildning. Ledarutbildningen är planerad att genomföras vartannat år. Samtliga, såväl gamla som nya ledare, har fått föreningens nya flagga.

Tack

Styrelsen vill till alla som bidragit till föreningens verksamhet framföra ett stort tack och även tacka medlemmarna för visat förtroende.

Styrelsen n

Bokslut

för verksamhetsåret 1 okt 1998–30 sep 1999

<u>Resultaträkning</u>	1998/99	1997/98
Intäkter		
Årsavgifter		
Fullt betalande medl	91830	80900
Familjemedlemmar	10680	11500
Inträdesavgifter	9600	
Räntor	658	934
<i>Summa intäkter</i>	112768	93334
Kostnader		
Kontorsmateriel	5197	3592
Porton, avgifter	10085	12135
Telefonsättning	1200	1050
Telefonsvarare	3794	3638
Ledarutbildning	13269	2683
Välkommenprogram	1878	
Medlemsträffar	6300	12620
Åkkostnader	-2608	15503
Israpportörsträff	2840	3350
Kartor	0	795
Märken, dekaler	7598	-100
Vimplar	12968	
Isboken	9129	
Skridskor	0	0
Årsskrift	37825	38611
Hemsida	1325	
Försäkringar	5337	11893
Övriga kostnader	555	1835
Verksamhetsårets överskott/underskott	-4284	-14271
<i>Summa kostnader och överskott/underskott</i>	112768	93334
Balansräkning		
<u>Tillgångar 30 sep</u>	1999	1998
Omsättningstillgångar		
Postgiro	30307	34591
<i>Summa tillgångar</i>	30307	34591

Skulder och eget kapital

Kapitaltillgångar		
Vid verksamhetsårets början	34591	48862
Verksamhetsårets resultat	-4284	-14271
<i>Summa eget kapital</i>	30307	34591

Västerås 1999-10-25
Bertil Nilsson, kassör
Per Bråkenhielm, ordförande
Gudrun Ek, sekreterare
Anders Glämssta
Carl-Gustav Hedberg
Gunnar Nordesjö

Revisionsberättelse

Undertecknade som av Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås vid årsmötet den 25 november 1998 utsetts att granska räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 1 oktober 1998–30 september 1999 får efter fullgjort uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat föreningens räkenskaper och gått igenom protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om föreningens ekonomi och förvaltning. Räkenskaperna är förda med ordning och noggrannhet. Inkomster och utgifter under året samt föreningens ställning vid verksamhetsårets slut framgår av bifogade utdrag ur räkenskaperna.

Då det under revisionen inte framkommit anledning till anmärkning tillstyrker vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet under verksamhetsåret 1 oktober 1998–30 september 1999.

Västerås 25 oktober 1999
Mats Nilsson och Charlie Rydell

Rullskridskoåkning under säsongen

Säsongen 1999 sjunger på sista versen när detta skrivs den 20:e september. Den har varit lång med mycket torrt väglag och gett möjligheter till fina utflykter. Uppslutningen till gemensamma turer har varit medioder, vad detta beror på kan man fundera över. Behovet att snabbt ta på sig utrustningen och klämma en timme eller två överväger tydligen den sociala aspekten. Detta är kanske den rätta melodin – det verkar så för oss i Västerås. Du rullskridskoåkare – kom gärna med förslag!

Ett initiativ som Lars Lison Almkvist har burit på i två år sjösattes söndag den 19/9: Vikingarullet. Trots ihärdig bear-

betning av presumtiva Västeråsdeltagare blev vi bara två, Rolf Eriksson och under-tecknad, som ställde upp.

Lars hade gjort ett formidabelt förarbete, han hade rekat varje meter av de nio(!) milen som sträckan är. Samling kl 08.00 inne i Centralen i Stockholm, kort information om läget. Så startade "tåget" med 22 laddade inlinesåkare ut i Stockholms innerstad. Vilken syn! De få bilster vi mötte trodde knappt sina morgontrötta ögon. Det var mycket uppför och nedför, trottoarkanter och stoppljus, mycket släp- och klackbroms. Den kuriösa lukten av bränt specialgummi måste

Den 2/6 kl 20.00 träffades 23 inlinesåkare från Stockholm och Västerås vid Domkyrkan. Efter välkomsttal startade vi vår tur mot Rönnsby centrum, där vi fick undervisning om bedömning av underlag: Ta med modellerna i ryggen och gör avtryck. Ta hem avtrycket och belys det med en vanlig bordslampa och tolka skuggbildningen genom att jämföra med en likare i Lars Lison Almkvists kassaskåp. Bedömningen av underlaget från Domkyrkan till Rönnsby blev 4 till 4-. Nu var det så dags att ge sig ut på cykelbanan mot Skultuna och fri åkning till kyrkan. Från våra gäster fick vi höra glädjetjut och det blev som att släppa ut kalvar på grönbetet! När vi passerat vajande fält och blomster samlades vi åter vid kyrkan. Ett gäng vände. Övriga fortsatte in mot Skultuna, rop på vätska hördes. Den intogs på värdshus i Skultuna – för länge!

Det bar vidare genom hela Skultuna och ut på landsvägen till korsningen mot Hågerwallen. Vidare mot Skerike på 3-underlag. Backarna vid Skålby gård togs med skiftande stilar och teknik men är givande för konditionen. Sedan vek vi av vid skylten Västerås 9 km och passerade här svinskitsdoft mött av blommande syrenhäckar. Vilken upplevelse! Det började kännas i benen och vi klippte sista backen för att hoppa på cykelbanan och åka 5+. Nu känns det vilken fin bana det är mellan Västerås och Skultuna. Det blev en sista fotografering i mörkret, och det pressades på i nedförbackarna in mot Domkyrkan. Med trötta ben och nöjda anletsdrag kom eftersnacket. Det kändes som en succé, då vi västeråsare aldrig varit så många och våra gäster aldrig åkt så långt på blank svartis. Välkomna tillbaka!

Nisse Hjelmer

Deltagarna på turen Stockholm–Uppsala. 19 september. Foto: Ivar Mortensen.

upplevas! Själv har jag inte släp-bromsat så mycket under hela min aktiva rullskridskotid. Här i Västerås bromsas det en gång i veckan, så är det bra med det.

Efter 48 km, fyra(!) vurpor, fyra svidande skinkor, omplåstring och trötthet hamnade vi i Märsta där lunchen väntade. Vilken syn med 22 inte helt våldof-tande personer som rullade in på krogen! Det var order på "skorna av", vila och självservering i strumplåsten eller medhavda skor. Detta höjde ytterligare den interna miljön, vi räknade in endast en utomstående gäst, förstå det?

Väl laddade fortsatte turen i god medvind och högt tempo på smala 70- och 90-vägar med ibland tät trafik. På ett ställe där Lars klassade vägytan till 0+ (av max 5 som är slipad betong) beordrades åter "skorna av". Den sträckan var endast 700 m, åter en välgärning för ömma fötter. Dryga timmen före Uppsala märkte jag att kalorierna höll på att ta slut. Min granne, ivrig motionär med bla Vättern runt som merit, hade skänkt mig ett krutpaket som innehöll en halv miljon kalorier som jag sög i mig. Tändningen skedde efter ca 10 minuter, försiktighet

rekommenderas vid användning!

Intåget till Uppsala skedde i bra fart som bromsades upp häftigt av gräsmattan framför domkyrkomuren, som bara skulle beröras, antingen med hjälmen först (gräseffekten) eller med handflatan för dem med kontroll över läget.

Nio mil var avverkade, folk samlade sig och slickade sina sår. Men – överraskningens tid var inte över. Enligt Lars måste vi ju komma upp i ett tresiffrigt km-tal, alltså på igen med grejerna och 11 km skulle avverkas utefter Fyrisån. Vid kyrkomuren tyckte mina ben att nu var det nog och reagerade häftigt på Lars sista utmaning. Jag intalade mina underlydande att nitropaketet enligt bruksanvisningen skall ha en efterbrännings-effekt – leta reda på knappen! Hotet hade avsedd verkan och i ett uppdrivet tempo i både med- och motvind blev det ytterligare 11 km. 101 km, det låter inte klokt – och det var det väl inte heller!? Uppsala-pendeln till Centralen, bil hem och en hägrande dusch – vad kan mer begäras?

En stor tack till SSSK och Lars Lison Almkvist som stod för arrangemanget.

Ivar Mortensen n

Nisse på glid

Detta år har det kommit ett bidrag till denna insändarsida från Mikael Präckel, med anledning av förra årets tema.

Ispikar vid vak var falsklarm

”Missförstånd. Femton dykare utkom-menderade i onödan att leta efter drunknade”. Så stod det att läsa i DN den 26 januari 1999. Från Stockholm till Södertälje kallades 15 dykare för att leta efter en eller flera som befarats ha drunknat. ”Den påträffade utrustningen lämnades av en grupp som åkt på en skridskotur på lördagen. Då hade gruppens ledare en svår dag. Med ett 20-tal skinnare skulle han åka runt hela Yngern. När de kom fram till Ulvsundet brast isen. Ledaren och tre personer hamnade i vattnet. De lyckades dra sig upp, men isen var så svag att ingen lyckades få med ispikar och andra delar av utrustningen.”

Ledaren ringde till polisen så fort han kom hem och berättade att de lämnat en del av utrustningen på sjön. Polisen sade att de skulle informera räddningstjänsten. Sedan blev det något missförstånd.

Samma helg plurrade 2 deltagare i Björksundet i Hjälmaren. Även här blev det pikar kvar i vaken. Trots enträgna försök med lassokastning förblev dom på platsen.

Flera gånger har jag varit vittne till liknande händelser och tre gånger har jag hittat övergivna pikar. I ett fall stötte vi efter ett tag på en skärrad piklös åkare. Vi gav honom all hjälp han behövde och återvände sedan till vaken där jag gick ut i vattnet och hämtade piken. Vid andra tillfällen har man skrikit gång på gång:

Tag med piken! Badaren har fullständigt ignorerat uppmaningen. Det enda han har tänkt på var att komma upp så fort som möjligt, efteråt säger han att han inget hörde.

När man går genom isen och i synnerhet när man har fart ramlar man häftigt framåt. Det ser fruktansvärt otäckt ut. Risken att skada sig är mycket stor. Reflexmässigt skyddar man sig med händerna och piken far iväg kanske 5 meter.

En erfaren skinnare/badare begrundar situationen och samlar sig. Först känner han med benen om han möjligen bottnar. Han överger aldrig piken. Bryter sig fram till den innan han vänder tillbaka mot fastare is med piken i ett stadigt grepp. Detta är en tuff uppgift som de flesta kan klara om de är med och tränar ”plurring” varje år, vår, sommar och höst. Hur man bryter is är en senare detalj och en tränings sak som vissa prövat.

Om det blir en pik kvar i en avlägsen skogssjö blir det ingen uppståndelse, annorlunda är det utanför Björnön. Säkerligen orsakar ett fynd där genast oro.

Vad gör man för att få med alla grejer ur sjön? Enklast är att hindra den olycklige att komma upp utan sina ägodelar. Mota med pikarna? Slå på händerna? Vem har hjärta till detta? ”Vi kastar ingen lina förrän du har piken på tvären framför bröstet!”

Det bästa sättet att lära sig ”plurring” är att öva och övningar har vi!

Mikael Präckel n

*Kalevi Kauramäki leder en tur på fin is. Åmänningen 20 december.
Foto: Staffan Öström.*

Tänk på yrkesfiskarna!

Vi har på Mälaren oersättliga isspanare: våra yrkesfiskare. De ger oss mycket värdefull information om isläget och deras rapporter har gett många av oss underbara dagar på Mälaren.

Det går inte en säsong utan att vi av okunskap och vetgirighet vill ta reda på hur de lägger ut nät, vittjar dem, hur mycket fisk de har fångat osv.

Men vi glömmer oftast att de har en lina fäst i nätet som löper mellan hålen

och används för att fiskaren skall kunna vittja näten. Denna lina skär man lätt av med våra skarpslipade skridskor. Tänk därför på att uppmärksamma linorna.

Nisse Hjelmer n

Skriv gärna till sidan under adressen ”Nisse på glid”, Djäknegatan 10, 722 15 Västerås.

Medlemmar

Föreningen hade 825 medlemmar varav 213 familjemedlemmar. Meddela förändringar och gärna telefonnummer om det saknas i listan till föreningens kassör så kommer de med i nästa årsskrift.

Aase, Eivind, 021-181873
 Adelind, Sture, Stina, 021-27142
 Adler, Lars, 021-412200
 Ahlbäck, Magnus, Ulrika, 021-121776
 Ahlfors, Mikael, 021-333081
 Ahlgren, Tiina, Davidsson, Anders
 Ahlstrand, Staffan, 021-352182
 Albertsson, Ove, Marianne, 021-142787
 Aldén, Mats, 021-183021
 Alenfelt, Bengt, Marianne, 021-803937
 Alhonen, Rauno, Berglin, Birgitta, 021-52539
 Almgren, Karl-Henry, 0171-77375
 Almgren, Nils, Brita, 021-351856
 Alnefelt, Håkan, 021-414131
 Althoff, Peter, Birgitta, 021-804647
 Amrén, Per, Maria, 021-356453
 Ancker, Johan, 021-140603
 Ander, Åsa
 Andersson, Anders, Viola, 021-75303
 Andersson, Ann-Mari, 021-804007
 Andersson, Bengt, 021-301152
 Andersson, Björn, 021-355980
 Andersson, Gert
 Andersson, John, 021-136229
 Andersson, Klas, 021-415313
 Andersson, Leif, 021-140117
 Andersson, Lennart, 021-418855
 Andersson, Mats, Lena
 Andersson, Per
 Andersson, Sten
 Andersson, Sven-Åke, 021-359267
 Andersson, Torsten, 021-330352
 Andersson, Ulf, Sonja, 021-21009
 Andersson, Åke, Gun, 021-332146
 Andersson, Åsa, 021-55171
 Andrén Espling, Ann, 021-804303
 Aneros, Kjell, 021-52601
 Appelqvist, Bertil, Ulla-Britt, 021-355688
 Arnell, Sylva, Johansson, Bengt, 021-416843
 Arnkvaern, Amund, Kari, 021-804765
 Arvelius, Göran, 021-803927
 Arver, Göran, 021-131020
 Asker, Michael, 021-410606
 Asplund, Kristina, Tyrland, Magnus, 021-185957
 Asplund, Orvar, Lillebil
 Axelsson, Svante, 021-355402
 Axén, Kerstin, Gregor, 021-121047
 Axinge, Kristin
 Axler, Fredrik
 Axling, Lena, Aronsson, Sven-Erik, 021-122543
 Banes, Mike, 021-183614
 Becker, Lage, 021-148915
 Bengtsson, Gunvor, 021-183529
 Bengtsson, Jan-Erik
 Bengtsson, Per, 021-125316
 Bengtsson, Peter, 021-126444
 Berg, Inga-Märit
 Berg, Niclas, Anette, 021-136162
 Berger, Erik, Anne-Marie, 021-139633
 Berggren, Lennart, 021-334091
 Berglin, Erik, 021-52830
 Berglund, Anne-Marie, Per, 021-180809
 Berglund, Lars, Monica, 021-803966
 Bergman, Charlotte, Lars, 021-410960
 Bergman, Jan-Olov, 021-129054

Bergman, Olle, 021-300578
 Bergmo, Lars-Gunnar, 021-301045
 Bergqvist, Bengt, Vera, Anna, 021-133047
 Bergstrand, Nils, Åhrvall, Kristina, 021-128999
 Bergström, Björn, Marianne, 021-146263
 Bernander, Örjan, 021-417523
 Bernhoff, Hans, 021-23054
 Bichis, Kerstin, Nicolai, 021-121092
 Björk, Kjell, Birgitta, 021-357075
 Björk, Maria, 021-418123
 Björklund, Klas-Göran, Peter, 021-301332
 Björklund, Lars, 021-28124
 Björkman, Eva, 021-181334
 Björn, Gunnar, 021-804741
 Blau, Hartmut, 021-353366
 Blom, Hans, Elsie, 021-416354
 Blomquist, Inge, Ulla, 021-334670
 Blomqvist, Sven, 0152-18478
 Blomster, Sven-Olof, Gunvor, 021-180957
 Boberg, Eric, Eva, 021-804991
 Bohlin, Sten
 Bohlin, Åke, Margareta, 021-419360
 Boman, Anna, Emanuelson, David, 021-413097
 Bood, Lars-Göran, 021-330722
 Borgstedt, Bo, Ohlson, Karin, 021-842808
 Bornström, Catharina, 021-147914
 Boström, Rune, 021-139434
 Botella, Charlotte, Sofia
 Brameus, Torsten, Gunnel, 021-411001
 Brantmark, Håkan
 Bredin, Christina, 0220-17071
 Bruce, Bert-Ola, 0495-41797
 Brune, Per, 021-188106

Bråkenhielm, Per, Inger, 021-413011
 Brättemark, Lars, 021-842323
 Buhre, Jörgen, 021-419141
 Byman, Björn, 021-131920
 Bystedt, Fredrik, 021-126365
 Bäckgren, Jenny, Köhler, Stefan, 0589-16626

Carleson, Sven, 0485-39574
 Carlson, Richard, Hedeback, Anna-Karin
 Carlson, S-G, Lena, 021-351183
 Carlsson, Catharina, Hans, 021-358013
 Carlsson, Lars-Olof, Ax, Kristina, 021-359259
 Carlsson, Leif, 021-336155
 Carlsson, Robin Karl-O, 021-141505
 Carlsson, Örjan, 021-415677
 Ceder, Bo, Ceder Wigert, Birgitta, 0171-37188
 Cederqvist, Hans, Birgitta, 021-804401
 Cegrell, Lotta, Brangefält, Jan, 021-184506
 Christerson, Markus, 021-132662
 Clasing, Birgitta, 021-134092
 Coenraads, Jacob, 021-357020
 Conråde, Johan, 0220-43061
 Cronstrand, Peter, Makibi, 021-413682

Dahlin, Urban, 021-336331
 Dalborg, Ulla, 021-145357
 Danielsson, Johanna
 Danielsson, Stefan, 021-188473
 Davidsson, Karl-Gustav, Gunnel, 021-416026
 Dellve, Jan, 0220-14343
 Drakenberg, Peter, 021-410029
 Duberg, Hans, 021-123326

Edholm, Ulla, 021-182647
 Ehlin, Lars, Marcus, 021-130140
 Ek, Anders
 Ek, Gudrun, Örjan, 021-332615
 Ekehult, Annika, 021-122481
 Ekerby, Ruben, 021-804763
 Eklund, Johan
 Eklund, Karl, 021-148293

*Siw Svensson får hjälp av Bo Stenhäll över en råk.
 13 mars. Foto: Morgan Johansson.*

Eklund, Lennart, Anna-Greta, 021-332559
 Ekman, Tor, 021-302316
 Ekman, Torbjörn, Birgitta, 021-352121
 Ekstedt, Ulla-Britt
 Ekwall, Håkan, 021-139481
 Ekwall, Kerstin, 021-336130
 Elander, Hans, 021-332845
 Elfström, Hans, 021-803590
 Elgerot, Hans
 Elisson, Kjell, Gunvor, 021-333365
 Elst, J.van den
 Elvén, Andreas, Nilsson, Maria, 021-415266
 Elvén, Hans, 021-137386
 Elvgren, Lasse, Jonatan
 Enehammar, Björn, Björsén, Elisabeth, 021-416038
 Engberg, Mikael, 021-75186
 Engdahl, Ulrika, 016-133860

Engström, Bengt, 021-411540
Engström, Mats, 021-20710
Erdal, Magne, Ingrid, 021-411221
Ericson, Rolf, Maud, 021-184031
Ericsson, Bengt, 021-181373
Eriksson, Björn, Gunwi, 0224-20335
Eriksson, Bodil, 021-412204
Eriksson, Henrik, 021-120069
Eriksson, Håkan, Östholm, Anna, 021-130086
Eriksson, Kerstin, 021-186562
Eriksson, Stig, 021-841386
Eriksson, Stig, Carita
Erlandsson, Leif-Gunnar, 021-76570
Erling, Isabel, Framdahl, Daniel, 021-149541
Eskilsson, Göran, Staffan, 021-330679

Fagerström, Göran, 021-182306
Fahlander, Göran, 021-142818
Faleskog, Maria, Hjortstam, Olof, 021-416802
Fall, Ola, 021-332476
Fallenius-Nylander, Boel, 021-137562
Fornell, Alf, Eva-Britt, 031-694630
Forsberg, Bo
Forsell, Solveig, 021-143044
Forslund, Bengt, 021-350583
Forss, Birgitta
Forssell, Claes, 021-64004
Forssell, Hans, 021-133367
Frandsen, Ewa, Gunnarsson, Torsten, 021-333547
Fransén, Anna, 021-146152
Frost, Mona, 021-136353
Frykberg, Kerstin, 021-140066
Frödin, Torsten, 021-358897

Garvare, Ylva, 021-140394
Gauffin, Kjell
Gaulitz, Berth-Olof, Britt-Inger, 021-20234
Genell, Bengt, 0224-13776
Gidlund, Bill, 0171-46365
Gidlund, Leif, 021-359917
Glämsta, Anders, 021-133145
Granath, Lennart, Berg, Maria, 021-180912

Groth, Staffan, 021-419149
Grubbfors, Bertil, Ellinor, 021-131045
Gräns, Niclas, 021-410058
Grönvalls, Olle, 021-122610
Gullberg, Gunnar, Irene, 021-804848
Gunnarsson, Erik, Christine, 021-333051
Gustafson, Rolf, 021-410667
Gustafsson, Lars, 021-413725
Gustafsson, Pär, 021-330574
Gustafsson, Rolf, 021-123224
Gustavsson, Kerstin
Gyborn, Lars-Åke, 021-121871
Göthberg, Hans, Ingrid, *47-22265247
Göthberg, Mattias, Steén, Camilla, 021-145147

Haglund, Anders, Kerstin, 021-803161
Haglund, Lennart, 021-125592
Haglund, Ulf, 021-140207
Halén, Olle, Lindberg, Monica
Hallberg, Gösta, 021-419868
Hallbäck, Magnus, 021-144265
Hallén, Eva, 021-144674
Hallencrutz, Ingrid, Wilson, Gunnar, 021-136181
Halling, Britt, 021-830281
Hallström, Lena, 021-337018
Hansson, Börje, 021-184002
Hansson, Magnus, Idesten, Lena, 0223-13344
Hedberg, Carl-Gustav, 021-350707
Hedlund, Agneta, Blom, Årad
Hegbom, Thor, 0220-12296
Hellberg, Nils, 021-60862
Hellgren, Keijo, 021-332458
Hellstrand, Jan, 021-123715
Helmersson, Anders, 0221-23995
Hemlin, Tommy, Inger
Henning, Lena, Magnus, 021-412130
Henschen, Märta, 021-140093
Hermansson, Eva, Ulf, 021-186879
Herne, Gunnar, 0221-19121
Hernlund, Sven, Agneta, 021-302348
Hester, Inger, Jan, 021-140180

Hilding, Birgitta, 021-21171
Hjelm, Rolf, 021-123525
Hjelmer, Nils-Erik, Hektor, Malou, 021-124286
Hjulström, Hans, Kerstin, 021-354805
Holmqvist, Iréne, Alf, 021-804593
Hovberg, Gertrud
Hvass, Jan Anders, 021-133448
Hydning, Christina, 021-122028
Hådel, Marianne, 021-137235
Håkanson, Marianne, Anders
Höglund, Kjell, 021-331780
Högström, Jan, Åsa, 021-301244
Höijer, Göran
Höijer, Jonas, 021-418754
Höjvi, Sonja, 021-132930
Hörnfeldt, Mats, Anna-Sofia, Magdalena, 031-209904
Höök, Birger, 021-143763

Isberg, Jan, 021-128627
Ivner, Sven, Barbro, 021-333736

Jaensson, Gunnar, 021-326357
Jakobsson, Sten, 021-123356
Janson, Håkan, 021-55311
Janzén, Jan, Monica, 021-134755
Jeppsson, Ola, 021-141324
Jernström, Lotta, 021-184596
Johansson, Agneta, 021-181318
Johansson, Anders, Barbro, 021-24980
Johansson, Anna-Gun, Jan, 021-356760
Johansson, Birgitta
Johansson, Britt-Marie, 021-410727
Johansson, Christer, 021-185601
Johansson, Håkan, 021-331790
Johansson, Joachim, 070-5708872
Johansson, Jörgen, 021-803811
Johansson, Kurt, Andersson, Karin, 021-412886
Johansson, Lars-Erik, Leila, 021-354377

Johansson, Morgan 021-414909
Johansson, Ola, 021-149051
Johansson, Rolf, Inger, 021-183824
Johansson, Torbjörn, 021-301973
Johansson, Ulla, Lampinen, Peter, 021-126119
Johansson, Östen, 021-418987
Johnsson, Anders
Johnsson, Lars, Annmarie
Jonasson, Ewa, 021-136320
Jonsson, Ingvar, Jansson, Lena, 021-803377
Jonsson, Petra, 021-146805
Jonsson, Åsa, 021-129705
Jordinger, Stig, 021-24648
Josefsson, Monica, Henrik, 021-410991
Josephsen, Jens, 021-138388
Jägleberg, Anders, 0224-741049
Jönsson, Kjell, Inga-Lisa, 021-332455

Kandell, Barbro, Jan-Erik
Kandell, Pär, 021-60656
Karlborg, Lars, Ann Christin, 021-189922
Karlefur, Gunnar, Solveig, 021-24072
Karlén, Lennart, 021-830431
Karlsön, Astrid, 021-188887
Karlsön, Hans-Egon, 021-803129
Karlsön, Håkan, 021-123832
Karlsön, Kjell-Ove, 021-333648
Karlsön, Sten, 021-186824
Karlsön, Thomas, 021-331797
Karlstrom, Per-Olof, Ingrid, 021-131750
Karnerud, Calle, 021-417010
Kauramäki, Kalevi, Kretschek, Maja, 021-189197
Kielgast, Hans-Werner, 021-352634
Kihlberg, Arne
Kindahl, Erik, Maj, 021-804400
Kindblom, Bo, 021-350878
Kjellén, Mikael, 0220-14562
Kjellman, Lars, Eva, 021-359672

Kjellnäs, Stefan, 021-804631
Klein, Hans, Erdmute, 021-804706
Klercker af, Stig, Anneli
Kobosko, Peter, Ewa, 021-126569
Kongshaug, Andreas
Koop, Wolfgang, 0220-36116
Krogh, Anna, 021-140333
Kruk, Peter, Lindström, Birgitta, 021-182307
Kullborg, Ove, 021-24864
Kurol, Mats
Kvist, Harry

Landelius, Lars
Lander, Sven, 021-840374
Lantto, Stefan, 021-418149
Larsen, Helge, Eva, 021-50049
Larsson, Bengt, 0581-42198
Larsson, Bertil, 021-356441
Larsson, Göran, 021-22138
Larsson, Hans, Maj-Britt, 021-27277
Larsson, Karin, 021-131006
Larsson, Kersti, Kjell, 021-55455
Larsson, Lennart, 021-417961
Larsson, Roger, Centerskog -L, Lena, 021-332985
Larsudd, Kenth, 021-125750
Leijon, Naime
Leijonhufvud, Kristina, Staffan, 021-72075
Lejdegård, Hans, 016-25207
Lejergård, Tomas, 021-418615
Lennegren, Björn, Elisaberth
Leppert, Jerzy, 021-189940
Lerner, Anders
Lewenhaupt, Gösta, 08-6607303
Levin, Urban, 021-356575
Lignell, Lars, 021-183369
Liljenberg, Thomas, 021-120634
Limdal, Jahn, Ewa, 021-186799
Lindberg, Sten A, 021-302444
Lindberg, Svante, 021-142532
Lindberg, Thomas, Britt-Marie, 021-143885
Lindblom, Inge
Lindblom, Jessica, 021-124880
Linde, Lars, 021-330481
Linde, Åsa, Klerestam, Per, 021-181046

Lindén, Maria, 021-830389
Linder, Bengt, 0220-14748
Linder, Sten
Lindfors, Anders, 021-333059
Lindgren, Magnus
Lindgren, Sören
Lindholm, Johan, Marie, 021-141804
Lindholm, Åke, 021-830042
Lindqvist, Anders, 021-419573
Lindström, Charlie, 021-359227
Lindwall, Pär
Linusson, Conny, 021-138852
Ljunggren, Marit, Lennart, 021-301911
Logelius, Helmer, 021-136964
Lund, Sören, 021-183013
Lund, Thomas, Ann-Kärsti, 021-189170
Lundahl, Barbro, 021-185405
Lundberg, Marie, 021-419840
Lundberg, Ulf, Ulla, 021-75404
Lundell, Karl-Axel, 021-353311
Lundén, Anders, 021-352910
Lundgren, Carl-Erik, 0224-31487
Lundholm, Göran, 021-412866
Lundin, Lars, 016-138612
Lundström, Christer, 0171-46211
Löf, Christian

Madesäter, Mari, 021-418199
Magnusson, Bengt, 021-124382
Magnusson, Robert, Johansson, Maj-Britt, 021-24416
Malmström, Agneta, 021-189369
Marosan, Josef, 021-129879
Martins, Gösta, 021-332152
Martinsson, Enar, Rodling-M, Berit, 021-414893
Martinsson, Nils, Rehnberg, Lotta, 021-416993
Meinecke, Ingrid, 0220-17025
Mellerby, Jarl, 021-334229
Menander, Fredrik
Moberg, Birgitta, 0152-19772
Modig, Johan, 021-131608
Modigh, Lars-Gunnar, 021-332531

Mortensen, Ivar, 021-803844
Moström, Torgny, 021-123423
Myhr, Mats, 021-122212
Myklebust, Einar, Einarsdotter,
Christina, Rasmus, 021-
416090
Myrdal, Urban, 021-123801
Möller, Madeleine, 021-181171

Nerman, Henrik, Hennings,
Kristina, 021-418709
Nilgran, Örjan
Nilsson, Anna-Lena, Axelsson,
Urban, 021-332662
Nilsson, Bertil, Guettou, Carin,
021-415790
Nilsson, Else-Maj, Lennart,
0220-13489
Nilsson, Henrik, 021-340736
arb
Nilsson, Johnny, 021-127001
Nilsson, Mats, Åström, Nina,
021-183880
Nilsson, Monica, Sven-Olof,
021-332308
Nilsson, Per E, 021-20870
Nilsson, Roland, Siöwall, Lena,
021-52984
Nilsson, Sara, Martin
Nohrstedt, Thoralf
Nordesjö, Gunnar, 021-188055
Nordgren, Hans
Nordin, Barbro, 021-417409
Nordin, Lars, Maria, 021-
182878
Nordvall, Egon, 021-330505
Nordvall, Kristina, 021-413575
Norelius, Gunilla, Sverker, 021-
132219
Norling, Sofia, Norling, Per
Norrström, Jan, 021-138287
Norstedt, Lars, 021-52781
Nowén, Lennart, Oscarson,
Gun, 021-414012
Nyberg, Börje, 021-125581
Nygren, Anders, 021-120803
Nygren, Sune, Ulla, 021-
140796
Nyman, Karin, Johan, 021-
126281
Nyman, Patrick, Hillebäck, Jes-
sica
Nyrén, Mats, 021-186434
Nyström, Agneta, Elon, 021-
147370

Nyström, Katarina, Wegrell,
Magnus, 021-187765
Nyström, Sune, 021-143541
Näsell, Bo, 0220-43501
Näslund, Björn, Ekberg, Eva,
021-358305
Odin, Johan, Eva
Olander, Kjell-Arne, 021-
135070
Olofsson, Lennart, 021-334022
Olofsson, Rolf, 0223-13660
Olsson, Anders, Liljeroos, Kari-
na, 021-147185
Olsson, Catrin, Tikkanen, Gö-
ran, 021-128700
Olsson, Hans, 021-411245
Olsson, Nils, Lönn, Karin, 021-
71160
Olsson, Robert, 021-139898
Olsson, Torbjörn, Eva, 021-
132357
Oreman, Per, Ulla, 021-332147
Orrhede, Mats, 021-127224
Orrling, Bengt, Karin, 021-
410336
Osbeck, Åke, 021-804676
Palm, Johan, 021-126167
Palm, Lennart, Helena, 021-
331867
Palmberg, Annika, Eriksson,
Björn, 021-336430
Palmér, Peter, Christina, 021-
803808
Paulsson, Sven-Arne, 021-
129462
Pedersen, Kaj, Jytte, 021-
334284
Pedersen, Marie
Persson, Göran, 021-180378
Persson, Hans B, Barbro, 021-
417323
Persson, Jörgen, 021-803251
Persson, Mats, Larsson,
Johanna
Persson, Sune, 021-24789
Persson, Åsa, Åhman, Martin,
021-188322
Pessinen, Kauko, Karlsson,
Ulla, 021-414495
Pettersson, Bengt, Birgitta, 021-
337102
Pettersson, Allan, 021-180790
Pettersson, Gunnar, 021-
132902

Pettersson, Hans, Margaretha,
021-359168
Pettersson, Lars, 021-145455
Pettersson, Leif, 021-52129
Pettersson, Lena, Gustafsson,
Mårten
Pettersson, Ove
Pettersson, Thomas, 021-
122078
Porsby, Dan, 021-803076
Posthuma, Jörgen, 021-128044
Präckel, Mikael, 021-20012
Qvarnström, Ove, Brajal, 021-
417262
Ramstad, Björn, 021-357887
Rasmussen, Sven
Rebensdorff, Björn, 021-
148847
Renström, Erland, 021-334961
Revesjö, Roland
Richter, Ester, 021-351676
Rick, Leif, 0220-16871
Ring, Hans, Berit, 021-803589
Ring, Olle, 021-330477
Ringqvist, Ivar, Margareta,
021-181118
Ringström, Birgitta, Lars-Erik
Rolf, Maria, 021-804818
Rosander, Viveka, Kohlén, Lars,
021-301223
Rosenqvist, Ann Cathrine,
0220-14336
Rudberg, Claes, Rosengren,
Sonja, 021-140908
Rudh, Bengt, 0220-42170
Rudh, Lars-Olov, 021-351750
Rune, Anders, 021-137655
Rydell, Charlie, Agneta, 021-
331415
Råberg, Stig, 021-183414
Rönnquist, Gustaf, 021-336190
Rönnqvist, Lennart, 021-75334
Sahllander, Kristina, 0224-
14610
Sahlstedt, Lena, Ulf
Sahlström, Lars, 021-803337
Sandell, Dag, 021-410553
Sandström, Gunnar
Sandström, Jonas, 018-383023
Savolainen, Ulla, 021-358735
Scheele, Hans, 021-804041
Schrötter, Ulrich, 021-20726
Schölin, Bertil, 021-149091

Seedoff, Marianne, 021-355471
Sewerin, Anders, 021-133793
Sidén, Ingemar, 021-332370
Siöwall, Peter, Eivor, 021-52822
Sjödahl, Hans, 021-333893
Sjögren, Jonas, 021-355511
Sjögren, Ulf
Sjölander, Göta
Sjölander, Mats
Sjövast, Sven, Anita
Sjöstedt, Britta, Jan
Sjövall, Kersti, Bladh, Kenneth,
021-128179
Skog, Håkan, 021-333170
Skog, Kjell, 021-142159
Skoog, Hans, 021-330188
Sköld, Daniel, 021-804635
Skötte, Fredrik, Clifford, Sofia,
021-139596
Sohlén, Karin, 021-417944
Sollander, Lennart, Marie,
0220-40373
Springfeldt, Jörgen, Christina
Stabo, Lena
Stabo, Sten, Malmgren, Agneta,
0171-39441
Stabo, Ulf, 0171-37820
Stackegård, Hans
Stenholm, Sune, 021-130932
Stenhäll, Bo, 021-184369
Stenqvist, Eva, Gunnar, 021-
121720
Stickler, Hans, 021-187902
Storäng, Maj-Inger, Rylander,
Christer, 021-132418
Stridh, Bengt, 021-52258
Stridsberg, Sören
Stråle, Erik, 021-332554
Strängberg, Glenn, Robert,
021-143961
Ström, Katharina, 0220-43535
Svenson, Inga-Lill, Anders, 021-
414533
Svensson, Carl Axel, 021-
131711
Svensson, Elly, Thomas, 021-
334426
Svensson, Gunnar, 016-354908
Svensson, Mona
Svensson, Pernilla, Garmo, Per
Svensson, Siw, 021-359800
Svensson, Sten, 021-131461
Svärd, Göran, 021-804436
Svärdström, Jonas, 08-7177890
Söderbäck, Hans, 021-129875

Söderström, Kjell, Gunnel, 021-
803456
Tarkpea, Tage, Pia, 021-
410126
Tengbert, Thomas, Helena
Tengstrand, Anders, 021-
330126
Thapper, Leif
Thenander, Jill, 021-414743
Thernström, Per
Thor, Anders, 021-185371
Thor, Sune
Thorsén, Örjan
Thunström, Gunilla, Lindberg,
Per-Olof, 021-128608
Tiberg, Johan
Tillander, Claes, 021-137484
Torstensson, Hans
Trossing, Rolf, 021-330533
Träff, Anders, Gunilla, 021-
356198
Törnerud, Gunnar, 021-415076
Wadsten, Olle
Vahlfridsson, Signar
Wahlund, Göte, 021-181779
Wallentinsson, Lennart, 021-
124904
Wallgren, Gunnar, Ingrid, 021-
128576
Wallin, Lasse, Anna Lena
Wallinder, Anders, 08-
59092027
Wallinder, Erland, 021-24315
Wallinder, Peter, 021-139355
Wallinder, Thomas, 021-
413132
Warstrand, Hans, 021-148141
Wegrell, Emma, 021-357858
Weitz, Per-David, Elisabeth
Welander, Ola, Anita, 021-
331638
Werner-Erichsen, Odd, Berit,
Karin, Anders, 021-309922
Westerberg, Gun-Britt, 021-
332363
Westerlund, Jan, 021-359311
Westlund, Ingrid, Björklind,
Daniel, 021-145078
Westman, Björn, 021-120057
Westman, Erik, 021-332358
Wetter, Anders, Mariana
Wiberg, Heléne, 021-141067
Videhult, Per, 021-132337

Wiegand, Hans-Jörgen, 021-
24491
Wike, Alf, Kerstin, 021-355737
Wilhelmson, Lars, Eva
Wilhelmsson, Anders
Winberg, Boris, 021-804446
Winroth, Bertil, 021-301353
Virking, Jan, Gunilla, 021-
134980
Wollart, Ulf, 021-135994
Wulff, Mikael, 021-351412
Värnild, Ola, 021-124358
Ydremark, Gudrun, 021-
412464
Zeinetz, Martin, 021-804020
Åberg, Roland
Åhlin, Peter, 021-182380
Åkerblom, Bernt, 021-337106
Åkesson, Håkan, Wiklund, So-
fia, 0224-20668
Åsling, Marie, 021-129878

Öhman, Bengt, 021-143433
Öhrn, Annica, 0171-27896
Öhrn, Lars, 0171-30219
Önning, Anders
Örnstedt, Birgitta, Lennart,
021-24086
Östlund, Bengt, 021-124098
Öström, Staffan, 021-124001

